

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 243.
1939. október 25., szerda.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradul Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 1071-1938, Trfh. Arad

A MI ERŐNK

Írta: Sz. Jakab Géza

Földművelő ország vagyunk, de nem titok, hogy az ország magyar népkisebbségi tömegeinek számszerűen nagyobb része, agrárpolitikai okok miatt a faluról a városba szivárog, husz esztendő óta egyre nagyobb tömegekben. Brassóban, Marosvásárhelyen, Kolozsváron és Temesváron, tehát Erdély és a Bánság ipari gócaiban igen szemléltető adatszűrűséggel állapítható meg ez a folyamat. Ezzel szemben magyar iparos-szervezeteink eddigi organizációi, országos hatóerejű központi vezetőség nélkül, jelenlegi helyzetükben sem anyagilag, sem szervezetiileg nem elégségesek arra, hogy mindazokat az új feladatokat, amelyeket a fentemlített magyar népmozgalmi jelenségek rájuk hárítanak, megfelelő módon elláthassák. "Mindenkinek felismerése hivatkozott, — hisszük, hogy a legjobb időben, — a Romániai Magyar Népközösség egyedül törvényes keretein belül azt a nagyjelentőségű mozgalmat, melynek célja egy országos magyar iparos-szervezet kiépítése. Az új, régi fogva szükséges mozgalom programjának öt pontba foglalt munkaterve, egyszerű, időszerű és világos: a szervezet megalakítása, a magyar iparos-társadalom számbavétele, a munka területén és fejlődésében észlelhető akadályok elhárítása, az új iparos-nemzedék megfelelő szakképzése és végül a magyar kisipar fejlődésének anyagi alátámasztása.

Tisztában kell lennünk vele, hogy az ország magyarságának életerejét nem a szabadfoglalkozású társadalmi osztályok, de nem is a számbelileg többségben lévő magyar munkástömegek jelentik, hanem a magyar kisiparosság. Az intellektuális foglalkozási ágak egyre gyérülő magyarságát mintha fúszágon is kimerítette volna, főleg anyagilag, az elmúlt két évtized: ma egyre jobban visszavonul a közeletől még kisebbségi viszonylatokban is. A magyar munkásság viszont még mindig nem vetőzte le eléggé osztályharcos világszemléletét, amelyet még az azóta megszüntetett szakszervezetek idején ottlaktak lelkebe s ma is sokkal jobban ki van szorgalmazva saját gazdasági körülményeinek, semmint úgy eszméileg, mint anyagilag, a társadalmi és társadalmi viszonyok is mindinkább az ipari pályákra terelik új terveinket. A város és a falu magyarságának mennyiségbeni uánpótlása, sőt helyenkénti, határozott gyarapodása illy módon kétségkívül az intellektuális és az agrár-foglalkozási ágak rovására történt: de számbelileg a magyar kisipar tömegeit gyarapította. E gyarapodás azonban csakis úgy fordítható kisebbségi gazdaságpolitikánk javára, ha országos szervezet útján válik szabályozhatóvá kisipari termelésünk minden fázisa és ipari termékeink értékesítésének folyamata. Ha a lényegbeli kérdés gyakorlati megoldásához mielőbb elérkezik a létrehozott országos magyar iparos-szervezet, úgy kétségkívül megtalálta legfőbb hivatását. Ezzel természetesen függ össze természetesen az a kötelezettség is, hogy meglévő, nagy erőfeszítésekkel és fáradságos áldozattal létrehozott, gyakran tisztas, nagy multra visszatekintő iparos-szervezeteinket, teljes jogosítottságu jogi-személyiségekként mentse át az új céltörvényjavaslat által megszabott új életlehetőségek közé a nemzetgazdaság országos munkaterületén belül.

Aradváros magyar iparossága régi, kipróbált vezetői által képviselte te magát a nagyjövőkül kolozsvári zászlóbonjtáson. Kétségtelen jelöl annak, hogy ez az aradi magyar iparosság, amely 849 iparos-taggal negyvenhárom kisipari szakmát képvisel az aradi magyar népközösség tényleges szer-

Argetoianu miniszterelnök:

„Szakítani kell a multtal; nem a hagyományos, hanem a politikai multtal!”

A kormányelnök nagy beszéde a Nemzeti Ujjászületés Frontjának titkáraihoz a Front programjáról

Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Ujjászületés Front tartományi és megyei szervezeteinek titkárai előtt ARGETOIANU miniszterelnök nagy beszédet tartott és a következőket mondotta:

— Válaszolnom kell azokra a levelekre, amelye-

állításponjtja. Kérem Önöket, terjesszék mindenütt ezt a felfogásunkat. Azt hiszem, hogy egy ilyen akció sokkal fontosabb minden más politikai akciónál, különösen ezekben az időkben, amikor a lelkeknek hyáalomra és bátorságra van szükség, bár országunk helyzete nem torog veszélyben dacára a súlyos eseményeknek. Mindent félre kell tenni, hogy a nép egységét és erkölcsi erejét minél jobban fokozhassuk épp úgy, mint hadseregünk erejét. Véleményem szerint a Nemzeti Ujjászületési Front minden tagja a következő feltételt kell, hogy teljesítse.

Szakítani kell a multtal, de nem a hagyományos multtal, hanem a politikai multtal. Ezt a multat el kell felejtenünk.

Tudjátok meg, hogy ami volt, az nem lesz többé. Ez a mozgalom, amelynek céljait most megvalósítjuk, régi keletű. Kijelentem azok számára is, akik tévedtek és nem akartak belépni közenk, hogy a Nemzeti Ujjászületési Front pártjának kaput nyitva állanak. Mi minden jóakarót szívesen fogadunk és megígérjük, hogy nem beszélünk a mult-ról. Mindenkinek teljes mértékben adott pillanathat felébredhet és mi nem ragaszkodunk ehhez a pillanathoz, mert bármely percben szívesen átjuk a fénygök megtérését. A román nép lelke jó és megbocsátó. Husz év óta számos kísérlet történt; de sikertelenül. Végül is Öfelsége II. CAROL királyi (hosszantartó lelkes ünneplés) volt az, aki megszindította ezt a mozgalmat, amiért is elismeréssel és köszönettel tartozunk.

Az Uralkodó végetvetett a politikai és erkölcsi színváltásoknak.

A Nemzeti Ujjászületési Front jeleni az erkölcsi változást és azt szeretném, hogy Önök is megért-

ket Önök előtt névteleneknek nevezek, de amelyek nem is olyan névtelenek, mint ahogyan azt hiszik. Erről az emelvényről Önök előtt adom meg a választ.

— Nem kezdtem támadást senki ellen. Ma épp úgy, mint első gyűlésünkön az általános kibékülés hívei vagyunk. A kibékülés, illetve megbékélés alatt azt értem, hogy tegyék félre a személyes ambíciókat és a bosszút és ne csak saját érdekeinket tartassuk szem előtt. Ez a Nemzeti Ujjászületési Front

vezetésében, nem kíván a jövőben sem kétesértékű kalandokba bocsájtózni, hanem fegyelmezett és öntudatos egységgel sorakozik fel a legelső jelre a tényleges, hivatott vezetői mögött. A népközösségi tagozat tisztikar-választásával kapcsolatos események egyébként is intő tanulságot szolgáltatnak nemcsak az aradi magyar iparos-társadalomnak, de az ország egész magyarsága számára, hogy minő eredményekre vezet a megosztottság, a fegyelmetlenség és a legfőbb szempontok semmibevétele, amidőn arra van szükség, hogy Arad magyarsága minél előbb fevékenyen és egyöntetűleg kapcsolódhassék be az egyetlen törvényes magyar népközösségi szervezet, országos közéletébe. Az aradi magyar kisiparos társadalomnak ez a fegyelmetlensége, egységes és céltudatos közeletesség, válsálosa varázsolta elő annak idején 650 aradi magyar kisiparos összefogásából az aradi Iparos Otthon kulturális és gazdasági intézményét, továbbá az aradi Iparosok Hiteleszövetkezetét, amely ma közel ezernégyszáz tagot számlál nyolcmillió lel saját tőkével, hárommillió saját, mérlegszerűt vágyonnal és működésére mi sem jellemzőbb adat, minthogy huszonnégy millió lelt jeleni az intézmény által kihegyezett tőkék összege, amely kizárólag az aradi kisiparosság tőkészükeletét látja el a legkörültekintőbb módon. Az aradi magyar iparos-társadalom szervezeteiségének jelentőségét a Ro-

mániai Magyar Népközösség gazdasági szakosztályának vezetősége tudja értékelni a legjobban, merthísten ezuttal is Arad iparossága volt a legelső, amely pontos adatszűrűséggel illeszkedhetett be az országos magyar iparos-szervezet felállításának mozgalmába s ezzel például szolgált a többi erdélyi városok iparos-szervezetei számára is.

Meg kell állapítanunk, hogy az országos magyar iparos-szervezet elindulása sem „felülről lefelé”, sem „alulról fölfelé” nem történt; az idő parancsszava, a létszükséglet és vezetőinek reális felismerése hivatkozott a kellő pillanatban és máris megkezdte javaszra hajtástigéző életét. Minden ember ott áll a maga helyén és legalább husz esztendő eseményeiből tudjuk, hogy ezek a férfiak valóban kipróbált szakemberei szakmáiknak, joggal vállalhatják megbízatásukat a legtisztább lelkiismeretük szerint, mert feladataiknak meg is tudnak minden tekintetben felelni. Valóban sohasem a jelszavak, vagy azok hangossága dönti el valamely közület életrevalóságát, hanem az együvértarozók közössége, úgy lélekben, mint cselekedésben és valómennyiük önzetlen, célravezető együttműködése. Arad magyar iparossága a magyar népközösség keretel között is elfoglalta méltó helyét a magyarság országos közéletében és ennek az aradi magyar iparosságnak példamutatásából ezuttal is, — mi, többiek, — csak tanulhatunk.

sék, én ezt az erkölcsi változást úgy értelmezem, mint a múlt ideológiájával való szakítást. Ez az első feltétel. A második a Nemzeti Ujjászületési Front elvelbe vetett tőrhetetlen hit. A harmadik feltétel, hogy az Önök politikai akciója mellett erkölcsnemesítő akciókat kell megindítani. Ahol nincsen erkölcs, ott nem lehet semmit sem építeni vagy pedig csak homokra. Ezt a szempontot tekintve Önöknek apostoli küldetésük van.

A miniszterelnök végül a következő szavakkal fejezte be beszédét:

— Hiszem a Front, a király, az ország nevében, hogy sikert fognak elérni és ezzel a siker a

miénk is lesz. Éljen az örökkévaló Románia! Éljen királyunk! Egészséget!

A beszéd végén Argejoianu a következő tartalmu táviratot küldötte az uralkodónak:

— „A tartományi és megyei titkárai a Nemzeti Ujjászületési Arcvonalnak ma ülést tartottak Bucarestben és kérjük fogadjon Felseged határtalan hódolatunk, elismerésünk és szeretetünk kifejezését.”

A távirat felolvasása után az ülés résztvevői hosszasan ünnepelelték az uralkodót és a miniszterelnököt.

bankokba került és célja az Egyesült Államokban történt szovjet vásárlások fedezése.

Eszt területet szovjet-megszállása

A Német Távirati Iroda jelenti Tallinból: A szárazföldi szovjetcsapatok megszállták a kijelölt eszt területeket és beszállásolták magukat a kaszárnyákba. Az Ösel szigeten a beszállások még nem történtek meg. Előreláthatólag a napokban visszaküldik Esztországból a szállítóeszközök nagy részét.

Jó a viszony

Ankara és Moszkva között

Ankara A köztársasági néppárt parlamenti csoportjának értekezletén Saracsozlu külügyminiszter két óras beszédben ismertette a moszkvai tárgyalásokat. Az értekezletről kiadott hivatalos közlemény szerint elégtétellel állapították meg, hogy az eszmecsere mindkét részről nyílt és szabatos volt, egyben pedig örömmel vették tudomásul a tárgyalásokon a mindkét oldalról elhangzott nyilatkozatokat, mint a két állam közötti jóviszony bizonyítékait.

Ujabb angol hajó megtorpedozása

London. A londoni rádió közölte, hogy egy német tengeralattjáró hétfőn éjjel az Északi tengeren megtorpedozta és elsüllyesztette a „Seavanture” 1375 tonnás angol hajót.

Transzjordánia hadüzenete

Kairo. Annami jelentés szerint Transzjordánia megszakította a diplomáciai viszonyt Németországgal.

Német ellenkormány alakult Londonban?

Berlin. Mint különös érdekességet német hivatalos helyen közölték a külföldi újságírókkal, hogy londoni jelentések szerint Angliában a német menekültekből már összeállították az új német kormánylistát és már szét is osztották az egyes miniszteri tárcákat az új tulajdonosok között. Hivatalos részről nem kívántak nyilatkozni erről a londoni jelentésről, hanem csak mosolyogva tettek említést róla és egyetlen szóval jellemezték: Dummheit.

Zavargások törtek ki Vlnában!

Volhyniából és Galiciából is költöztetik már a németeket

Berlin. (Dunapostja.) A baltikumbeli németek áttelepítése után a volhyniai és a galicai németek áttelepítése kezdődik meg a közeli napokban. Az erről szóló megbeszélések a birodalom és a Szovjet között már megkezdődtek.

Párisi jelentés:

A „Conte di Savoya”-n érkezett németek internálásáról és a divat „átállításáról”

Páris. A vezérkar lapjában az Epoque-ban Henri de Kerillis elismeréssel emlékszik meg a francia hadvezetéséről, amely hasonló taktikával irányítja a hadműveleteket, mint Gouraud tábornok 1918-ban.

Rendkívül nagy súlyt helyez arra, hogy elkerülje a fölösleges embervesztéseket.

Politikai körök véleménye szerint, ha az 1914-18-as Törökország az ántánt oldalára állt volna, lényegesen előbb dőlt volna el a világháború. Párisban hangsúlyozzák, hogy az új szerződés biztosítja Törökország uralmát a tengerszorosok felett.

Páris legérdekesebb vasárnapi híre: Marseilleben kikötött a Conte di Savoya olasz óceánjáró. Ez a gőzös Amerikából

60 német állampolgárt is hozott a kontinensre.

A francia kikötőbe érkezett 60 német alattvalót a francia hatóságok letartóztatták és internálótáborba szállították őket.

Páris egyébként a háború alatt is divatfőváros maradt.

Sőt ebből a szempontból érdekes ujtással jár az élen: jellegzetes háborús divatot kreál. A párisi „háborús divat” főjellemzője az, hogy a divatipart a háborús ipar szolgálatába állítja. A kereskedelemügyi minisztérium és az iparhatóságok tervet dolgoztak ki ennek az átállításnak megvalósítására.

nagy divatcégek most a hadseregnek dolgoznak.

A francia nők „divatba hozták”, azt, hogy — a multévi őszi divat szerint öltözködiének.

Román-török és román-egyiptomi gazdasági tárgyalások kezdődnek

Ankarából jelentik: A román nagykövet a román kormány utasítására repülőgépen Bucarestbe indul. A nagykövet hír szerint néhány nap múlva visszatér állomáshelyére.

Istanbuli jelentés szerint a román-török gazdasági tárgyalások nyolc napig tartanak. A tárgyalások a clearing-egyezményre irányulnak. A román gazdasági bizottság Istanbulból Egyiptomba utazik.

Akik négyszázmillió leivel károsították meg az államot...

Bucarestből jelentik: Az ifjovi törvényszék a közeljövőben kezdi meg a főtárgyalást abban a nagyszabású börtöncsempészési ügyben, amelynek vádlottjai Beno Metsch, Karl Ludvig Weibel és Ion Niculescu cernaui lakosok. A vádirat szerint ezek 117 esetben csempésztek és mintegy 400 millió leivel károsították meg az államot.

Ujabb feltételeket szabott a szovjet Finnországnak

Váratlanul Helsinkibe utazott vissza a finn delegáció vezetője — Mi történt a szovjet-arannyal? — Nyugaton a front továbbra is eseménytelen

Helsinki. Moszkvából jelentik, hogy a finn tárgyalóbizottság hétfőn délután folytatta az október 14-én megszakadt tárgyalásokat az orosz kiküldöttekkel. A tárgyalás után a finn küldöttség néhány tagja még hétfőn este Helsinkibe utazott, hogy az orosz javaslatok bizonyos pontjai felől érintkezésbe lépjen a kormánnyal. Az eddigi megbeszélésekről mindkét oldalról teljes tartózkodást tanúsítanak.

A finn távirati iroda jelenti: A hétfői moszkvai tárgyalások során a szovjetkormány új javaslatot nyújtott át a finn küldöttségnek. A javaslatok miatt Paasikivi, a finn delegáció ve-

zetője és annak egyik tagja, Tanner finn pénzügyminiszter még hétfőn este Helsinkibe utazott, hogy a finn kormánnyal tárgyaljon. A finn küldöttség többi tagjai Moszkvában maradtak. A finn külügyminisztérium értesülése szerint az új helyzet nem ad okot a nyugtalanságra.

A finn külügyminisztérium szócsöve ma reggel az újságírók előtt kijelentette, hogy a moszkvai hírek arra mutatnak, miszerint a tárgyalások normális mederben folynak. Megokoltak látszik az a remény, hogy a két ország között békés megállapodás fog létrejönni.

Bizakodó a hangulat Helsinkiben

Amszterdam. A finn-orosz megbeszélésekről a Telegraf című holland lap helsinkii tudósítója a következő értesüléseket szerezte: A tegnapi megbeszélések után, amelyek mint ismeretes, este fél 11 órakor kezdődtek, a finn külügyminisztérium éjszaka 1 órakor távbeszélőn érintkezésbe lépett Moszkvával. A tárgyalások a Kremlben, Stalin dolgozó szobájában folytak le és azon Stalinon, Molotovon, Paasikivin és Tanneren kívül senki más nem vett részt. Finn hivatalos körökben jó jelnek tekintik, hogy a küldöttség többi tagjai a megbeszéléseken nem vettek részt és hogy a tanácskozások a kölcsönös bizalom jegyében folytak le, Helsinkiben reggel igen bizakodó volt a hangulat.

Frontjelentések Nyugatról

Berlin. A német véderő főparancsnokság kedden délelőtt kiadott hivatalos jelentése a következő: Az arcvonalon semmi különösebb hadisikerkemény nincs.

Páris. A francia nagyvezérkar hivatalos jelentése: Az éjszaka folyamán semmiféle említésre méltó esemény nem volt.

Svédék menekülése Esztországból

Az esztországi Worms és Kutzk szigeteket, amelyek lakói egyrésze svéd 400 szovjet katona szállta meg. Az esztországi svédék erre távirattal fordultak a stockholmi kormányhoz és felvilágosítást kértek, hogy milyen módon lehetne átköltözésüket megvalósítani. Az esztországi svédék száma körülbelül 8000. Ugyancsak távozásra készülnek azok az orosz menekültek is, akik a birodalom elől menekültek Finnországba és most a szovjet megtorlásának vannak kitéve.

Nem készül újabb német békeajánlat!

Berlin. Német politikai körök azokat a külföldi híreket, mintha a közeli napokban Hitler birodalmi vezér és Ribbentrop birodalmi külügyminiszter között megbeszélés készülné a nemzetközi helyzet kérdésében, kitalálásnak minősítik, amelyet a külföldi sajtó minden német politikai vezető megnyilatkozása előtt olvasóinak fel szokott találni. Magától értetődő, hogy a birodalmi vezér és a külügyminiszter között állandó az érintkezés. Berlieni politikai körök szerint a nemzetközi helyzet nem olyan, hogy bármi okot szolgáltatna különösebb megbeszélésekre. Ugyanez áll azokra a külföldi jelentésekre is, hogy állítólag összehívják a birodalmi haditanácsot is. Amióta Chamberlain visszautasította a német javasla-

RIBBENTROP:

„Németország a végsőkig harcol a biztonságának kivívásáért“

A német külügyminiszter leleplezései Danzigban a háboru kitörését megelőző diplomáciai próbálkozásokról

Danzigból jelentik: Kedden este mondotta el Ribbentrop német külügyminiszter nagy érdeklődéssel várt beszédét, amelyben a német külpolitika célkitűzéseit ismertette. A külügyminisztert Forster danzigi körzetvezető üdvözölte, aki beszédében hangsúlyozta, hogy október 24-e a danzigiak szempontjából különös jelentőséggel bír, mert éppen ma egy éve ismertette Ribbentrop az akkori berlini lengyel nagykövet előtt Németországnak a danzigi kérdéssel kapcsolatos követeléseit és terveit.

Ribbentrop külügyminiszter beszédében annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy Danzig örökre a német birodalom kebelében marad, majd pedig a közelmúlt eseményeit ismertetve elismeréssel emlékezett meg Burgardt népszövetségi főbiztosról, aki a helyzethez képest tárgyilagosan igyekezett ellátni feladatait. Részletesen ismertette a lengyel-német viszony alakulását Hitler ajánlataitól kezdve, a háboru kitöréséig.

— Danzigot — mondotta — ezentul nem lehet elválasztani Németországtól. Ezt a háborut rákényszerítették Németországra.

A lengyel kérdéssel

Ribbentrop ezután a német-lengyel viszony alakulását ismertette.

— Amikor 1934-ben HITLER és PILSUDSZKY megegyezése új fordulatot adott a német-lengyel viszonyban, egy percig sem hagytunk kétségeket affelől, hogy

Danzig és a korridor kérdését előbb vagy utóbb meg kell oldani

A múlt év október 24-ikén Hitler megbízásából Berchtesgadenbe hívtam a berlini lengyel nagykövetet, hogy eléje terjesszem javaslatainkat. Ezek szerint Danzignak újból egyesülnie kell a birodalommal, gazdaságilag azonban a lengyeleké maradjon. Ezt az ajánlatot nem utasították el, de ettől kezdve a lengyelországi német kisebbséggel szemben merevebb magatartást tanúsították. Ez év március 21-ikén újabb jegyzéket intéztünk Lengyelországhoz, a lengyel kormány azonban javaslatainkat elutasította. A lengyel nagykövet közölte, hogy a Danzig visszaférésére irányuló törekvések háborút jelentenek Lengyelországgal. Később

Berlini külügyminiszter elutasította meghívásunkat és, mint később kiderült a mögött a határozat mögött Anglia húzódott meg. A háboruért a lengyel kormányt kell felelőssé tennünk. Hitler megkísérelte a békés megoldást és csak akkor csapott le, amikor lengyel csapatok bejöttek német területre. — A német birodalom mondotta — most már maga gondoskodik arról, hogy saját érdekerületén az igazi megbékélés következzen be.

Németország keleti határainak biztonságáért, valamint Kelet-Európa békéjéért most már Németország és Szovjetország kezébe kerül.

Ribbentrop beszédében utalt arra, hogy a német külpolitika célja 1933. óta a versaillesi szerződés és annak következményeinek megsemmisítése volt. Hitler ezt mindvégig békésen akarta keresztülvinni és a lengyel kérdés megoldásáig ez sikerült is.

Hitler és Daladier elmaradt találkozója

— Azok, akik a versaillesi szerződésről felelősséggel tartoznak és elsősorban az angolok, akadályozták meg azt, hogy a lengyel-kérdés is békés uton nyerjen megoldást. Anglia amely a német birodalom vitalitását és dinamizmusát felismerte, évek óta arra törekedett, hogy Németország minden külpolitikai lépését elgáncsolja. Német részről minden lehető elkövettek, hogy Angliához és Franciaországhoz közeledjenek.

Hitler 1933. nyarán személyesen akart találkozni Daladier akkori és jelenlegi francia miniszterekkel, hogy vele a francia-német viszonyt, valamint a fegyverkezések korlátozásának kérdését megvitassa. A francia mi-

niszterelnök ezt a találkozót az utolsó pillanatban lemondotta.

Néhány héttel később Daladier már nem volt miniszterelnök és a találkozót minden bizonnyal belpolitikai okokból mondta le. A verebek is csitultak azonban, hogy Daladier bukásáért tulajdonképpen Anglia volt a felelős, mert attól tartott, hogy Daladier, aki a nép fia és frontharcos, megegyezik a nép fiával és a szintén frontharcos Hitlerrel. Anglia azonban ezt nem engedhette meg. A múlt év őszén, amikor Münchenben Daladiéval találkoztam, megemlítette, hogy milyen jó lett volna, ha 1933-ban létrejön a Hitler-Daladier találkozó. Daladier sokatmondóan legyintett és ezt kérdezte: Kinek mondja ezt.

— Később újból és mégis kísérletet tettünk a megbékélésre, de Anglia elgáncsolta ezt. Figyelemre méltónak tartom, hogy 1933-ban, amikor Párisban jártam,

az angol követség egy tagja szemérembe vetette Franciaországnak, hogy miért nem kezdeményezett preventív háborút Németország ellen?

Anglia erre hajlandó lett volna, de Franciaország nem akarta ezt megtenni. Ez volt a helyzet 1933-ban.

— Hitler külpolitikájának alapja volt az Angliával való megegyezés. Ennek érdekében mindent elkövetett. Hitler megbízásából magam folytattam tárgyalásokat Londonban és konkrét javaslatokat terjesztettem az angol miniszterelnök és külügyminiszter elé. Ezeknek a javaslatoknak főbb pontjai a következők voltak:

1. Németország és Anglia flottaegyezményt köt a 35:100 arányban.

2. Németország és Anglia garantálják a két állam között levő országok, tehát Hollandia, Belgium és Franciaország meg nem támadását.

3. Németország elismeri Anglia érdekeit ugyanakkor pedig Anglia elismeri Németország keleti érdekeit.

Ribbentrop súlyos támadása Anglia háborus politikája ellen

— És most

beszéljünk ellenségeinkről.

Ami Franciaországot illeti, azt hiszem, hogy a világ közvéleményében nincs kétség afelől, hogy a francia nép ezt a háborút nem akarta és inkább akaria a békét ma, mint holnap. Franciaországot cinizmussal kényszerítették be a háboruba. Más a helyzet Angliával szemben.

Az angol kormány évek óta titokban készítette elő a háborút.

A müncheni konferenciával kapcsolatban szeretik azt hangoztatni, hogy az Chamberlain békeműve. Ez hamis beállítás. Az angol kormány ígéretet tett Csehszlovákiának, hogy támogatja és ezzel elősegítette azt, hogy a kérdés európai problémává nőjön. Ha Anglia nem tesz ilyen ígéretet, akkor a cseh kérdést röviden meg lehetett volna oldani.

Chamberlain, amikor Münchenbe utazott, nem tett mást, mint hogy részben jóvátette saját hibáját.

Arra azonban, hogy ennek az utnak tulajdonképpen mi volt a célja, Chamberlain adott választ müncheni útja után elhangzott parlamenti beszédében. Egyszer kezében olajágot tartott, másik kezében pedig fegyverkezési programot. A müncheni konferencia idején Anglia nem volt kész a fegyverkezéssel és csupán el akarta halasztani az általa tervezett háborút. Angol hivatalos helyen elismerték, hogy két éve szervezték már a blokád-minisztériumot. Az angol népet háborura uszították és a talajt diplomáciailag úgy akarták előkészíteni, hogy ne legyen ut visszafelé és megfélemlítő ürügy legyen a háborura.

Ennek módját szolgáltatta a Lengyelországnak adott biztosíték.

Austen Chamberlain annak idején kijelentette, hogy Anglia nem visel háborút a korridorért, fivérem, Neville Chamberlain viszont a korridor kérdésében ürügyet talált a háborura. Anglia agresszivitására biztatta a lengyel kormányt és Mussolini békekísérletét is lehetetlenné tette.

— Ez év szeptember másodikán Mussolini a berlini olasz követ után közölte, hogy hajlandó a békeközvetítésre.

4. Véd- és dacszövetség jön létre Németország és Anglia között. Ennek értelmében Németország nem kér fegyveres segítséget Angliától, ellenben szükség esetén rendelkezésére bocsátja flottáját és bizonyos számú szárazföldi divíziót.

— Mindezeket a javaslatokat Anglia elutasította és Hitler ennek ellenében újból és újból megkísérelte a megbékélést és csak amikor meggyőződött róla, hogy Anglia nem akar kibékülni, a reális adottságokra építette fel a német külpolitikát.

Igaz barátságot létesített Olaszországgal és Japánnal: ez az együttműködés biztosíték arra, hogy igazságos világrendezés jön létre.

A barátok sorát rövid idővel ezután egy niabb állammal gyarapítottuk meg nem támadási és barátság szerződést kötöttünk Oroszországgal. Mint a Führer kijelentette, ez a megegyezés új alapokra fekteti a német külpolitikát.

Németország és a szovjet együttműködéséről

Minden előfeltétele meg van annak, hogy ez a barátság még jobban kimélyüljön.

A két állam élettere találkozik, de szorosan el van határolva és kizárt dolog, hogy közöttünk területi ellentétek merüljenek fel.

Gazdaságilag a két állam kiegészíti egymást és az áruforgalom évről-évre fokozódni fog. Bebizonyítottuk, hogy a nemzeti szocialista Németország és Szovjetország békés szomszédságban tud egymás mellett élni, ha tiszteletben tartja egymás államrendszerét. A német-országi kapcsolatokat végleges és világos alapokra helyeztük és ezeket a barátságos kapcsolatokat ki akarjuk mélyíteni.

— Ami az Egyesült Államokkal való viszonyunkat illeti, nincsenek közöttünk lényeges ellentétek. Németország az az állam, amely sohasem avatkozott Amerika ügyeibe és a Monroe-elveket mindig tiszteletben tartotta. Más érdekünk nem fűz Amerikához, minthogy kereskedelmet akarunk folytatni vele. Reméljük, hogy az amerikaiak át fogják látni, hogy a barátság mindkét nép számára csak hasznot hozhat. Hangsúlyoznom kell, hogy az angol propaganda az, amely tulajdonképpen nem akar számolni a Monroe-elvvel és beavatkozik Amerika ügyébe.

A Havas-ügynökség jelentése szerint a francia kormány ezt a közvetítést elfogadta, a német kormány szintén hozzájárult, Halifax angol külügyminiszter azonban elutasította. Hitler nagylelkű októberi hatodikai békéjavaslatát szintén elutasították azzal az ürüggyel, hogy „Németország világuralomra törekszik.“ Ma már egy gimnazista is tudja, hogy világuralom nincs és nem is lehet. De na már világuralomról beszélünk, akkor már inkább nevezhető világuralomnak az, ha 46 millió angol negyven millió négyzetkilométer fölött rendelkezik, mintha a nyolcvan milliós német népnek 1:100 százezer négyzetkilométernyi területe van. Angliának 611 gyarmati állama és dominiuma van, míg Németországnak egyáltalán nincs gyarmata. Ha fel akarnám sorolni azokat a népeket, amelyekben Anglia ezek akarata ellenére uralkodik, ez legalább még egy órát venne igénybe. Egyedül az angol uralom alatt álló indiai hercegségek száma 532.

— Hitler világosan ismertette a német külpolitika célkitűzéseit, amelyek így foglalhatók össze: a német birodalom biztonsága és jövőjének biztosítása a természetes létterében a német nép gazdasági és kulturális fejlődésének lehetővé tételével együtt. Anglia ez ellen foglalt állást. Németország olyan területekkel rendelkezik, amelyek nemzedékek részére jelentenek ott-hont.

A szétszórt német töredékeket vissza akarjuk telepíteni, hogy így az esetleges ellentéteket kiküszöböljük. A Vezér leszögezte, hogy Németország határai északon keleten és délen véglegesek és Franciaországtól, valamint Angliától csak a gyarmatokat követeli vissza.

Ha az angol kormány az ilyen körülmények között idő-

URANIA Ma utoljára!
Telefon: 13-32, 5, 7.15 és 9.30 órákor.

Fokozódik a hatalmas siker!
Egy film, melyhez felírás nem kell:

„Diadalmas ifjúság“

az óriási méretű és kivitelű orosz film.

3-kor mérs. helyárak.

Szerintem látja, hogy élet-halál harcot indítson Németország ellen, veszélyes játékot kezd az angol birodalommal. Ha az angol kormány ezt a politikát folytatja, belép az angol birodalom sításának sorába, holott ennek a birodalomnak összeomlása sem az angol, sem a német népnek nem érdeke. Amikor utolsó beszélgetésemet folytattam Henderson volt berlini angol nagykövettel, a következő mondattal búcsúztam el tőle: „A történelem majd fölígyzi, hogy milyen groteszk volt az, hogy

Anglia éppen az ellen indított háborút aki az Angliával való megértést tekintette külpolitikája alapjának”.

Chamberlain legutóbbi beszédében a német békeajánlat elutasítását azzal indokolta, hogy „Németország és Hitler megszegték szavukat és ezért nem élvezhetnek bizalmat”. A német népet el akarják idegeníteni vezetőitől. Vegyük tudomásul: a német nép ma Adolf Hitler és Adolf Hitler a német nép Chamberlainnek és a világ közvéleményének ezt üzenjük: ez a német nép Hitler minden lépését nemcsak jóváhagyta, hanem lelkesen üdvözölte és a jövőben egyszer és mindenkorra kikéri magának az ilyen hangot. Ha azonban szöszegésről beszélünk, a legnagyobb szöszegést Anglia követte el az 1919. évi fegyverszünet alkalmával, de szöszegő volt Anglia 1915-ben Olaszországgal szemben is, amelynek Előzsiában és Afrikában gyarmatokat ígért.

Csak a Duce zsenialitása szerezhette meg a kárnótlást 1936-ban Olaszországnak. Ugyancsak 1915-ben független arab államot ígért Anglia, Palesztinát is beleértve, később pedig Palesztinát a zsidóknak ígérte.

A világháború alatt 1917-ben önkormányzatot ígért az indiaiaknak és ezt az ígérte sem tartotta be. Az Egyesült-Államoktól hitelbe vásárolt a világháború alatt és tíz milliárdnyi tartozását még mindig nem fizette meg, most pedig újabb hitelekért kér. A múlt év szeptember 30-án Chamberlain kérésére Hitler és Chamberlain nyilatkozatot írtak alá, amelyben annak a kívánságuknak adtak kifejezést, hogy az angol és német nép a jövőben ne viseljen háborút egymással; ennek ellenére Chamberlain 1939. szeptember 3-án háborút üzent Németországnak, így tehát ő szegte meg azt az egyezményt.

„A német nép el van szánva...”

Chamberlain olyan békéről beszélt, hogy ismét a versaillesi helyzetet állítsák vissza és megsemmisítsék a nemzetiszocializmust. Ez az idő sohasem következik be Anglia azt a hibát követte el, amitől pedig Hitler óvta, hogy a német békeajánlatot gyengeségnek tekintette. Chamberlain végleg elutasította a német békeajánlatot és ezzel őrá hárul minden felelősség. Németország felveszi a küzdelmet.

a német nép el van határozva arra, hogy addig nem teszi le a fegyvert, amíg nem tetemtetette meg a német birodalom biztonságát és nincs biztosítéka arra, hogy még egy ilyen támadás nem ismétlődhetik meg.

A lengyel példa megmutatta, hogy nem jó dolog Németországot provokálni. A német nép a nemzetiszocializmus révén egy acéltömbbé lett. A német nép vezére mögött áll és bizik hadseregében. Teljes népi erejével végig küzdte ezt a háborút annak tudatában, hogy az csak a német győzelemmel végződhetik.

Lebrun az elzászi hadseregnél

Párisból jelentik: Lebrun francia köztársasági elnök ma meglátogatta az elzászi hadsereget.

Képviselőház ülés Budapesten

légvédelmi riadóval!

Budapestről jelentik: A magyar képviselőházban ma folytatják a földbirtokreform javaslat vitáját. Feltűnt, hogy a képviselőházból kivonult nyilaskeresztes képviselők közül nagyon sokan tartózkodtak a folyosókon. A párt tagjai közül többen kijelentették, hogy holnap már résztvesznek a Ház ülésén és elmondják bejelentett interpellációikat. Egyébként épp a Ház ülése idején légvédelmi gyakorlat volt és a riadó-jelre az elnök felszólította a képviselőket, a karzatok és a diplomáciai karzat közönségét, hogy haladéktalanul vonuljanak le az óvóhelyekre. A felhívásra mindenki levonult a parlament pincéjében két emeletnyi mélyben levő óvóhelyekre és ott várták be a riadó végét jelző szirénák bugását.

Nem sikerült

az amerikai semlegességi javaslat tárgyalásának meggyorsítása

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök nem mondja el november 11-ére bejelentett beszédét. A szenátus ugyanis nem egyezett bele a semlegességi törvénnyel kapcsolatos felszólalások időtartamának korlátozásába és így nem sikerült azoknak a törvényhozóknak az akciója, akik a tárgyalást meg akarták gyorsítani.

Az afrikai német gyarmatok visszaadásának kérdése

Kétmillió 600 ezer négyzetkilométer terület, tizenkétszáz millió lakossal tartozott a német birodalomhoz

Hitler kancellár legutóbbi beszédében, amelyről a háború és béke kérdésének eldöntését várták az emberek, hosszú idő után először hangsúlyozta ki kellő eréllyel, hogy a gyarmatok visszaadása után sehol sincs területi követelése a német birodalomnak. A volt német gyarmatok kérdése mindig egyformán fontos volt a német birodalomra, eltekintve a nyersanyagforrásoktól, azért is, mert a versaillesi békeszerződés a legsértőbb bélyegét a gyarmatok kérdésében sütötte rá a német birodalomra: kimondták a gyarmatok elvételét, mert nem méltó Németország arra, hogy benszüloiteket kezeljen, gyarmatai legyenek.

Tul az erkölcsi megbélyegzésen, nézzük meg mi volt a német gyarmatbirodalom alapja, milyen nyersanyagokat szerezhettek ezekről a területekről, mit értek a német gyarmatok?

Az első német gyarmatosítás 1884-ben történt

Németország kezdte meg legkésőbbben gyarmatosítási politikáját a hatalmak között. Az első gyarmatokat 1884-ben szerezték. Akkor már Anglia, Franciaország, Portugália, Hollandia mind hatalmas gyarmatokkal rendelkeztek. A német álláspont az volt, hogy csak olyan gyarmatok meghódítására érdemes pénzt és emberleletet áldozni, amelynek lakossága fel tudná venni a német ipari termelés feleslegét. Ez volt a véleménye a német sajtónak és azoknak az illetékes köröknek is, amelyek az ország sorsát intézték. Amikor azonban felülkerekedett az a vélemény, hogy az idegen országokba kivándorló németeket, ahelyett, hogy esetleg örökre elveszítsék, telepítsék le gyarmatokra és a különben is távozásra készülő emberek vessék meg a német gyarmatbirodalom alapjait, gondoltak először gyarmatok szerzésére.

Abban az időben — a XIX. század végén — gyorsan ment a német gyarmatosítás. Csak egy helyen kellett megvenni a lábukat: Afrikában, ahol nem voltak pontos határok meghúzva az egyes törzsfőnökök birodalmai között és a német terjeszkedésnek nem volt akadálya. Végül is nem kevesebb, mint 2,600,000 négyzetkilométer területet szereztek a németek Afrikában, 12 millió lakossal.

Az első német gyarmat: Togó

Az első német telepítés 1884-ben történt Togóban, ahol a németek kereskedelmi ügynökségeket állítottak fel. Később magukhoz ragadták a protektorátust Togó felett, azzal, hogy a legtöbb kereskedelmi ügynöksége Németországnak van ezen a területen. (Haftvan volt az ügynökök száma Szerk.) Sem Anglia, sem Franciaország nem tették ellenetést és a gyarmatbirodalom fundamentumának alapja le volt rakva.

Öt évvel később, 1889-ben több törzsfőnökkel kötötték megállapodást és Kamerun került német kézre, majd Zanzibar s egyre másra nyitották meg kapuikat a német kereskedelmi kirendeltségek Afrikába belsejében. Kikötőket építettek, ugyanakkor a Csendes-Océánon több névtelen kis szigetet is elfoglaltak a németek. Még ekkor sem „fizetődt ki” a gyarmatosítás, mert sokkal többet költöttek el a németek a gyarmatokra, mint amennyi hasznát látták, de a gyarmatok stratégiai értéke már ismert volt és egyre jobban terjeszkedtek Afrika belseje felé.

Melyek voltak a német gyarmatok?

A világháború kitörésekor a következő gyarmatok voltak német kézen:

1. Afrikában: Togó, Kamerun, Német Délkelet-Afrika és Német Nyugat-Afrika.
2. A Csendes-Océán szigetei közül: A Marschal szigetcsoport, a Karolina, Palaos, Mariane (a spanyoloktól megvett) szigetek.
3. Új Guinea északi része, amelyet „Vilmos

császár-földnek” hívták a németek, az Upola, Samoa, Samoa szigetek, a Salamon-sziget, amelyet „Bismarck” névre kereszteltek a németek.

A Német Nyugat-Afrika terület, amelyet most Tanganyika néven ismerünk, a legértékesebb része Afrikának. Területe 1 millió négyzetkilométer, lakosainak száma 8 és fél millió, amelyből csak 6500 fehér ember. Len, gyapjufonal, kaucsuk, jóminőségű kávé terem, állattenyésztése is jelentős. Eghajlata jó.

Német Délkelet-Afrika 840 ezer négyzetkilométer terület, lakosainak száma 250 ezer és ebből 25 ezer fehér. Földművelésre nem alkalmas a terület, de annál értékesebb kincseket takar a föld mélye. Gyémántlelő helyei világhírűek (1925-ben 515 ezer karátot bányásztak), rézbányái is jelentősek.

Kamerun területe 500 ezer négyzetkilométer két és félmillió lakossal. Dohányt, gyapotot, növényi olajat, kakaót és kaucsukot termesztenek.

Togó területe 86 ezer négyzetkilométer, lakosainak a száma meghaladja az egy milliót. Gyapjufelhasználása a legjelentősebb egész Afrikában.

Új Guineában foszfátot, értékes hűtőfát kaptak a szigetek, pedig, amelyek a németek kezén voltak és a Csendes-Océán nagyon értékes víziutjai mellett feküdtek, mint stratégiai pontok jelentettek felbecsülhetetlen értéket.

Kik birtokolták most az egykori német gyarmatokat?

A versaillesi békeszerződés értelmében az összes gyarmatokat elvették Németországtól. Kelet-Afrika Tanganyika név alatt Angliához került, egy részét, amelyet most Ruanda és Urundi név alatt találunk meg a térképeken, Belgium kapta.

Német Délkelet-Afrika területéből alakították meg a Délafrikai Egyesült-Államokat, Togó és Kamerun Franciaországhoz és Angliához került felosztva, Új Guinea pedig Ausztrália kapta meg. A Karolina, Marschal, Mariane és Palaos szigeteit Japán kapta meg, a Nauru szigetet is Ausztráliának adták.

A területek felett a hatalmat a Népszövetség-től kapott mandátum alapján gyakorolják az államok és tulajdonképpen egyik állam sem kebelezte be végérvényesen ezeket a volt német gyarmatokat.

Nyersanyag, tengeri bázis, utellenőrzés

szempontjából most már másképp nézik a németek is a gyarmatok kérdését, mint 1884-ben, vagy csak 1914-ben is. Ma már a gyarmatokról könnyen beszerezhető nyersanyagok nélkül nem élhet meg Németország. Nem beszélve arról, hogy a felesleges embertömegeit millió számra helyezheti el a gyarmatokon. Az is szempont, hogy a gyarmati lakosságból jelentős hadsereget szervezhetne, a különben is híres német szervező erő.

Utoljára hagytuk a talán legfontosabb szempontot: a gyarmatok talán azért a legfontosabbak, mert Németország tengeri erejét növelnék meg azokkal a kikötőkkel, amelyeket Afrika partjain és a csendesóceáni szigetekeken építhetnének. Ha ezek a támpontok a németek kezében lennének, a legfontosabb angol és francia víziutak, amelyek a gyarmatokkal kapcsolják össze az anyaországot, német ellenőrzés alatt állanak.

Talán ezért tiltakoznak az angolok és a franciák a legjobban a német gyarmatok visszaadására ellen...

Elsüllyesztettek egy görög hajót

Londonból jelentik: A Constanținos Hadzsi Bateras de Kios nevű 4600 tonnás görög hajót elsüllyesztették. A személyzet tagjai közül 15-en megmenekültek, míg hárman meghaltak.

CORSO Telefonelővót: 20-65.

5, 7.15 és 9.15 órákor.

Egy film tele élettél, a néző együtt szeret, sir, szenved és remél

ELISABETH BERGNER-el

az „ELLOPOTT ELET” című filmben.

Mihai trónörökös és tanulótársai

Egy angol író kedves leírása a nagyvajda vonzó egyéniségéről és iskoláztatásáról

Hector Bolitho, az angol királyi ház letrajz-írója, aki a múlt évben meglátogatta Romániát, hosszabb cikket írt a „The Monocle” című elterjedt angol folyóiratban, amelyből közöljük a Mihai nagyvajdára vonatkozó alábbi részleteket.

— Bucurestiben tartózkodásom idején — írja Bolitho — meghívtak Mihai herceg iskolájába.

Ezek voltak a legérdekesebb óráim, amelyeket Romániában töltöttem.

Nagy, üres szobába vezettek, melyben semmi sem volt, néhány széket és egy lámpa magicán kívül. Az iskola hat fiú számára van berendezve, akiket az ország különböző vidékeiről minden társadalmi rétegből választottak ki. Egy kis épületben van, a királyi palota mögött. Jóarcu, egyszerű, szelíd tekintetű ember vezeti... Eppen előadás közben érkeztem, amelyhez lámpa magicával vetítettek szemléltető képeket. Mihai herceg mellett foglaltam helyet, akinek időnkint változtatnia kellett a vetítésre szánt lemezeket. Mihai herceg haránti közösségben él osztálytársaival. Velük együtt megy erdei sétákra, országjáró gyakorlatozásokra, együtt nevelkedik velük és magáévá teszi ezzel a nagy közösséggel való együttműködés szellemét.

— Mihai herceg magas termetű, kissé félnék, de nem félszeg fellépésű fiú, azzal a szépséggel, amely az ifjuság adománya.

— Az előadás alatt, melyet nem értettem meg, eigondolkoztam a királyi hercegek nevelésén általában és megállapítottam magamban, helyes irányban halad Mihai nagyherceg nevelése. S meg kell jegyezni, hogy az ő iskolájának maga Carol király a tulajdonképpeni igazgatója.

— Előadás után Mihai herceggel léptem ki az iskola előcsarnokába. Az angol a főnyelv, amelyet beszél, de mégsem társalog könnyedén, míg az automobilra nem terelem a beszélgetést. Akkor elmosolyodik és felvillan a tekintete.

— Itt elememben vagyok — mondja

— És nagy hozzáértéssel beszél a gépkocsikről.

— Mialatt érdeklődéssel hallgattam szavait, kedves esemény történt, ami meggyőzött engem Mihai herceg kiváló tulajdonságairól.

— Nemrégiben a Fekete tengeren utazott a herceg egy román cirkálón, s hatalmas vihar keletkezett. Valóban komoly volt a veszély, de a herceg nagyszerűen viselkedett. Egy tiszt, aki akkor mellette állt a fedélzeten, mondotta nekem, hogy a herceg tökéletesen nyugodt volt, s csak annak a kivánságának adott kifejezést, hogy az egészről ne szóljanak az édesapjának. „Eppen elég gondja van neki ugyis” — mondotta.

Egész családjával

Svájcba költözött Thissen a német szénkirály?

Zürich. Fritz Thissen, Németország legnagyobb szénmágnása a legnagyobb német nehézipari üzemek tulajdonosa egész családjával Luzrnbe költözött. Thissen volt az első német nagy iparos, aki a nemzeti szocialista mozgalmat finanszírozta. Felesége sokáig volt Göring titkárnője. Az utóbbi időben visszavonult minden politikai tevékenységétől. Svájci letelepedése a német kormány előzetes beleegyezésével történt.

— Ahogy ott álltunk az iskola előcsarnokában, a palota mögött, sietve jött valaki és annak a kiűntetésnek kísérő iratát hozta, amelyben Carol király a fiát a tengeren tanúsított bátorságáért részesítette. Nagy hatással volt ez a hercegre, de még jobban örvendett neki a többi hat diák. Kissé félrehúzódtam, mert tulságosan öregnek éreztem magam ebben az együttes, fiatalos lelkesedésben. A fiúk körülvették a herceget és viharosan magukévá tettek iskolatársuk örömét. Ketten a herceg vállára tettek a kezüket és végjelen csevegés, nevetés következett...

— Mihai herceg neveltetésének főerénye az, hogy a király nem akar belőle mást csinálni, mint ami. Fejleszti meglévő tehetségeit, s nem akarják

elnyomni azokat. Az iskola vezetője mondotta nekem, hogy a hercegnek természetes hajlama van a mechanikai dolgok iránt. Értelme korához képest rendkívül: ítélőképessége fejlett.

— A herceg heienkint egyszer egy gépkocsigyárban dolgozik. Ehhez van kedve, s eőtől nagyon bölcsen — nem zárják el.

— Bucurestii tartózkodásom alatt hallottam, hogy Mihai herceg hat tanulótársával az erdőben barangolva, egy alkalommal egy parasztszekeret vett észre, amely befordult az árokba. A fiúk azonnal hozzálaták, hogy segítsék kiemelni a szekert, s a szegény paraszt nagyot nézett, amikor megtudta, hogy az önkéntes segédmunkások egyike maga a trónörökös volt.

— Nem szeretek érzélgősen írni az ilyen eseményekről — fejezi be cikkét az angol író — mert szerencsétlen módszer tulajdoni királyi személyiségek emberi és természetes viselkedését. Mégis megfelelő képet kívánok nyújtani egy jóérzésű fiú jó érzékkel vezetett neveléséről.

A Romániai Magyar Népközösség hivatalos tájékoztatója az újabb állampolgársági rendelkezésekről

A Hivatalos Lap 243. számában 1939. október 20-án megjelent az 1939. január 19-i állampolgársági törvény 62. szakaszának új szövege. Ez a szöveg azoknak az egyéneknek a román állampolgárságára vonatkozik, akik hábár jog szerint román állampolgároknak voltak tekinthetők bármely okból kifolyólag állampolgársági joguk alaki elismerését eddig nem nyerték el.

A törvény indokolásában az igazságügyminiszter rámutat arra, hogy a román állampolgárság elnyerésének a kérdése két évtized óta állandóan napirenden van és mostanáig nem sikerült egy olyan általános jellegű intézkedést hozni, amely az ezzel kapcsolatosan felmerült jogos igényeket kielégíthette volna. Ezt a célt az 1939. július 27-én megjelent és az utólagos bejegyzésre vonatkozó törvény sem érte el teljes mértékben. Eppen ezért szükségesnek látszott a törvény szövegét olyképpen kiegészíteni, hogy végre ezek a jogos igények kielégítést nyerjenek. A törvény végre — 15 év múlva — módosította az 1924. évi törvény 56. szakaszát, amely szerint a román állampolgárságot csak az nyerheti el, akinek a csatolt területeken illetősége volt.

Az indoklás szövegéből nagy örömmel és belső elégtétellel állapítjuk meg, hogy Népközösségünk és főképpen a parlamenti csoport ismételt felszólalásai és részletes emlékiratokban kifejtett kívánásai ebben a törvényben teljes mértékben meghallgatást találtak.

A törvény szövegét a magyar napilapok már közölték. Eppen ezért azt most nem ismételiük meg, csak rendszerbe foglaljuk az abban foglalt intézkedéseket, abból a célból, hogy ebből a kérdésben mindenki világos képet nyerjen.

a) mindazok, akik 1918. december 1-én (az egyesülés kimondásakor) vagy 1921. július 26-án (a trianoni békeszerződés törvénybeiktatásának napján), akár a Romániához csatolt területeken, akár a régi királyságban fekvő bármely községben ténylegesen laktak és a fenti napoktól, azaz 1918. december 1-től, vagy 1921. július 23-tól 1939. október 20-ig nem kérték más államban állampolgársági joguk megadását (nem optáltak).

b) azok a kiskorú gyermekek — tekintet nélkül arra, hogy hol és mikor születtek — akiket 1939. október 1-ig a csatolt területen lakó valamely román állampolgár örökbe fogadott (adoptált).

c) a csatolt területeken lakó árvák, vagy ismeretlen szülőktől származó kiskorú gyermekek, akiket az állampolgársági névjegyzékbe azok őszszeállításakor nem vettek fel hivatalból és sem azok az intézmények, sem azok a személyek, akiknek a gondozásában voltak, nem kérték a névjegyzékbe való felvételüket.

Az utólagos bejegyzés iránti kérést annak a községnek az előjáróságánál kell benyújtani, amely községben az illető az állampolgársági névjegyzék összeállításának idején (1924. április 17. és június 16. között) lakott, vagy azon község előjáróságának, amelyben a kérelmező 1939. október 20-án lakott.

a) a fenti 1. a) pontban tartozó kérelmezőknek mindössze 2 bizonyítványt kell mellékelniük. Éspedig: 1. bizonyítványt arról, hogy 1918. december 1-én, 1921. július 26-án a csatolt területeken vagy a régi királyságban fekvő valamely községben laktak. Ezt a bizonyítványt a községi előjáróság vagy a rendőrség mellett működő lakásbejelentő hivatal állítja ki. 2. Bizonyítványt arról, hogy 1918. december 1-től, illetve 1921. július 26-tól 1939. október 20-ig nem optáltak. Ezt a bizonyítványt az illetékes községi előjáróság állítja ki.

b) a fenti 1. b) pontba tartozó kérelmezők kérésükhöz mellékelik: 1. születési anyakönyvi kivonatukat, annak igazolásával, hogy az örökbe fogadás idején kiskorúak voltak. 2. Az örökbe fogadási okmány hiteles másolatát. 3. Az örökbe fogadó szülő állampolgársági bizonyítványa, vezűl 4. bizonyítványt arról, hogy az örökbe fogadó Romániához csatolt területeken levő valamely községben lakik.

c) a fenti 1. c) pontba tartozó kérelmezők kötelesek mellékelni: 1. születési anyakönyvi kivonatukat, 2. szülei halotti anyakönyvi kivonatát és 3. bizonyítványt arról, hogy 1924. április 17. és július 16-a között Romániához csatolt területeken fekvő valamely községben tartózkodtak.

4. Meddig kell benyújtani a kérvényeket? A kérvények benyújtásának utolsó napja 1940. január 31. Ezután ilyen értelmű kérvényt benyújtani nem lehet. Tekintettel arra, hogy ez a határidő tulajdonképpen a legutóbbi törvény által nyújtott 3 hónapos határidő meghosszabbítását képezi, további meghosszabbítást nem remélhetünk és így mindenkinek érdeke, hogy kérését a fenti napig feltétlenül benyújtsa.

5. A kérés belyegmentes. A kéréshez mellékelendő bizonyítványokat azonban a községi előjáróságok csak a kellő bélyeg leróvása után adják ki.

6. Kérhetik-e felvételeiket azok, akik eljárás indítottak a törvényszék vagy a tábla mellett annak idején működő állampolgársági fellebezési bizottságnál? A miniszteri indoklás határozottan kimondja, hogy azok is kérhetik utólagos bejegyzésüket, akik a fenti eljárásokat beindították, még akkor is, hogy ha kedvezőtlen bírói döntést kaptak.

FORUM filmszínház. Tel.: 20-10. MA

a n. é. közönség óhajára vi-szahoztuk Arad a utólagos WALT DISNEY két órát betöltő színes filmsodát:

»Hófehérke és a hét törpe«

cimű filmóriást. Angol verzió. — ROMÁN és FOX-híradó a legújabb eseményekkel.

Előadások: 5, 7.15 és 9.15. — 3 óraker matiné, olcsó helyárrakkal!

Aradi bádógosmester halálos szerencsétlensége

Megrendítő halálos szerencsétlenség érte péntekről szombatra virradó éjszaka Mayer István 35 éves aradi bádógosmestert. Mayer István péntek este vonatra ült, hogy kötelezettségeinek eleget tegyen. Orsova előtt a vonat folyosóján tortózkodó férfi valamilyen módon elveszítette az egyensúlyát, kizuhant a vonatból és azonnal szörnyethalt. A holttestet szombat hajnalban egy arra haladó tejesaszony fedezte fel. Értésítette a hatóságokat, akik rövidesen megállapították a tényállást. Délután értesítették a halálos szerencsétlenségről Mayer István hozzátartozóit és apja valamint huga még aznap este a szerencsétlenség színhelyére utazott, hogy hazaszállítsák az elhunytat. Hétfőn hajnalban érkezett meg Aradra a holttestet szállító gépkocsi és néhány órával utóbb már fel is ravatalozták a Felsőtemető halottsházában Mayer Istvánt, majd délután öt órakor helyezték örök nyugalomra a római katolikus egyház szertartása szerint a tragikus halálos szerencsétlenség áldozatát.

— ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 10.14 és fél, London 17.90, Brüsszel 74.75, Amszterdam 236.75, Berlin 178, Szófia 550, Belgrád 10, Bucaresti 3.40.

— A háborús hírek hatása. Theodor Stanton windsori lakos különös körülmények között vesztette el az autóját. Egy újságárusból előtérbe került, vett egy újságot, annyira belemélyedt az új háborús hírekbe, hogy gyalog sétált hazáig és teljesen megfeledkezett a kocsijáról. Csak akkor jutott az eszébe, amikor már hazaérkezett, de nem tudott visszaemlékezni arra, hogy hol is hagyta el a kocsit.

— Kifosztották Bucarestben a volt varsói főügyészt. Bucarestből jelentik: Kazimir Velenchovszky volt varsói főügyész, aki a „Carmen” szállodában lakott, jelentést tett a rendőrségnek, hogy nagyszemű pénzét és egy órási értékű gyűrűjét ellopták. A rendőrség házkutatást tartott a szállodában és a 32. számú szoba szekrényében elrejtve megtalálták az elloptott értékeket. Kiderült, hogy a tolvaj a szobaasztalra volt, akit letartóztattak.

— Állástalan magyar tanerők jelentkezése. A R. M. N. aradvárosi tagozata felhívja az állástalan magyar tanerőket, akár állami, akár felekezeti képesítésük van, hogy irataikkal sürgősen jelentkezzenek a Iosif Vulcan-utca 12. sz. alatti tagozati irodánkban a hivatalos órák alatt: délelőtt 9—1-ig és délután 4—8-ig.

— Veszély esetén Oroszországba kerülnek a német állatkertekből a ragadozók. Berlinből jelentik: A háború az állatkerteket is új feladatok elé állítja. Londonban és Párisban — mint ismeretes — részint elpusztították az állatkertek lakóit, részint vidéki városokba telepítették Németországban nem létező életbe ilyen rendszabályokat és az állatkerteket, például a világhírű Hagenbeck-féle állatkerteket Hamburg-Stellingen változatlanul igen sokan látogatják. A légi támadások eshetőségére való tekintettel az egész állatkertet különleges légvédelmi berendezésekkel látták el. A nagy ragadozók kettős rács mögött biztonságban vannak és abban az esetben, ha tűz támadna az állatkert területén, könnyűszerrel el lehet őket szállítani tűzálló külső ketrecekben. Ha az állatkert állomány csökkentése elkerülhetetlen lenne, akkor csúszkák a fontosabb állatfajok tenyésztési példányai maradnának Stellingenben, az összes többi állatot, mindenekelőtt a ragadozókat, Oroszországba szállítanák. Cserébe kevesebb oroszországi és ázsiai állatok kerülnek a Hagenbeck-féle parkba. A rozmaryokat, oroszánfókat és pingvineket viszont szükség esetén az északi államok állatkertjeinek kölcsönöznék. Azok az állatok azonban, amelyek munkára használhatók, természetesen Németországban maradnak. Az elefántokat és tevéket máris mezőgazdasági munkára fogták. Az elefántok a maguk óriási erejével traktorokat pótolnának, a tevéket pedig, akár a lovakat, vagy ökröket, iga elé fogják.

— Cipészeket keres alkalmazásra a városi közüzemek igazgatósága. Aradvárosi közüzemének vezetősége a következő közleményt hozta nyilvánosságra: Az üzemigazgatóság bakkancskészítéséhez érte cipészeket keres alkalmazásra. Jelentkezések minél sürgősebben a közüzem igazgatóságánál, Muciu Scaevola-utca 9—13. (volt gázgyár), minden munkanapon.

— Az aradi katolikus Bál vezérkarának értekezése. Kedden délután hat órával kezdett a november huszonötödiki Katolikus Bál teljeszámú rendezőbizottsága megbeszélésen vett részt a Minorita Kulturház kápolnájában. A megbeszélésen, amelyen jelen volt Lakatos Ottó dr. rendfőnök, plébános, Széll Lajos dr. egyházközségi elnök részletesen ismertette a bál némes célját: a katolikus tanonciskola felszereléséhez való hozzájárulást. Az elnöki megnyitó után Boros Béni dr. titkár beszámolt az eddigi bál előkészületekről és megállapította, hogy azok a kívánt mértékben folynak. Ezután több indítvány hangozott el, amelyet a rendezőbizottság kellő megfontolás után a magáévá tett. A Katolikus Bál megrendezésével kapcsolatosan

Szerda délután 4 órától fél 5 óráig és este fél 8 órától 8 óráig ismét légvédelmi gyakorlatot rendeznek Aradon

A hétfőn megrendezett kétszer félórás légvédelmi gyakorlattal kapcsolatosan a hivatalos ellenőrzést végző hatósági közegek megállapították, hogy a közönség magatartását illetően még kívánivalók merülnek fel, bár a gyakorlatok lefolyása mind kielégítőbb. A légvédelmi próbariadók megrendezése azt a cél szolgálja, hogy a közönséget hozzászoktassák a menedékhelyek igénybevételéhez, fegyelmezzék az egyéneket és a csoportokat. Eppen ebből a szempontból sajnálatos, hogy még mindig csak felületesen tesznek eleget a riadók alkalmával az előírásoknak. A mellékucukban, ahol kevesebb a karhatalom, elég gyakran látni a riadó tartama alatt is közlekedő embereket.

a belvárosban pedig a szirénabugásra és hangrangkongatásra a kapuk alá húzódnak ugyan, de a kapubejáratnál csoportosulva figyelik az uccsa „eseményeit”, ahelyett, hogy a kaput lezárnák. Általában ismételt hangsúlyozzák, hogy ahol már meg vannak a légvédelmi fedezékek, ott a közönség a riadójelzések felhangzása után haladéktalanul itt, az óvóhelyeken keressen menedéket. Különben szerda délután négy órakor hangzik fel a próbatámadást jelző riadójelzés, majd fél öt órakor tudtul adják a jelzőkészülékek a „veszedelem” elmúlását. Este fél nyolc órától nyolc óráig tart a légvédelmi gyakorlat.

Hatszáz négyzetkilométerrel és 50.000 lakossal szaporodott Szlovákia, az egykori Lengyelország rovására

Amszterdamból jelentik: A Havas-ügynek-berlini értesülése szerint azoknak a szlovák területeknek a mai Szlovákiához való csatolása által, amelyeket a múlt év őszén Len-

gyelország a szomszédos Csehszlovákia feldarabolásakor kapott, Szlovákia területe 600 négyzetkilométerrel gyarapodott. Ezen a területen összesen 50 ezer lélek él. (Rador.)

Amerikai tehergőzöst kísért orosz kikötőbe egy német cirkáló

A „City of Flint” lefoglalásának nagy visszhangja — Mr. Swindley (?) is megszólalt az „Athenia” rejtelmes ügyében

Moszkva. Tegnep este a Kola öbölbe német zászló alatt egy tehergőzös futott be. A vizsgálat megállapította, hogy a „City of Flint” nevű 5000 tonnás amerikai hajóról van szó, amely Newyorkból indult és Amszterdamba tartott. Egy német cirkáló legénységének 18 tagja feltartóztatta és a kolai öbölbe kísérte az amerikai gőzhajót. A németek dugárunak tekintették a tehergőzös 3700 tonna szállítmányát, amely búzából, gyümölcsből, viaszkból és bőrből állott. A Muramanszky kikötő tengerészeti hatóságai a gőzhajót ideiglenesen lefoglalták és a német legénységet internálták. A City of Flint volt az a gőzhajó, amely annak idején az Athenia 200 utasát megmentette.

Amerikai hivatalos részről — hír szerint — vizsgálat indult meg annak megállapítására, hogy a „City of Flint” hajó rakománya tényleg 51 százalékban dugárunat tartalmazott-e, mert ebben az esetben a németeknek jogukban állott a hajót lefoglalni. Ellenkező esetben az Egyesült-Államok kérni fogja Németországot és Oroszországot, hogy bocsássák szabadon a hajót, amelynek 5 ezer tonna rakománya vai-

ból, gabonából, zsirból, konzervhusokból, burgonyából, gyapotból, aszfaltból, varrógépekből, traktorokból és különböző ásványolajokból állott.

A City of Flint lefoglalásával kapcsolatban a Newyork Herald Tribune azt írja, hogyha beigazolódna, hogy a németek alkalmazták a hadijog törvényét, nagy pszichológiai tévedést követtek el, mert maguk ellen lázították az amerikai közvéleményt. A hajó elkobzásának hatása megmutatkozik majd a szenátus semlegesítési törvényjavaslatai vitájában is.

A News Chronicle leközli egy Swindley (non!) nevű kanadai utas levelét, aki az Athenian utazott és látta azt a tengeralattjárót, amely elsüllyesztette a hajót. Ő a fedélzeten tartózkodott 23 óra 45 perckor, amikor az Atheniát megtorpedózták és tisztán kivette a buvárhajó tornvának körvonalait, amely mintegy 300 yard távolságban volt. Gustav Anderson azt állította, hogy az Athenia nem sülyedt el azonnal, hanem másnap angol hadihajók súlyestették el, miután a roncs hajózási veszélyt jelentett.

Nem „dolgoztak” harcigázokkal a lengyelek

London. (Rador.) A Times baseli levelezője jelenti, hogy Rudolf Saehlin baseli egyetem tanár megcáfolta azokat a német állításokat, amelyek szerint ő állapította volna meg, hogy a lengyelek mérges gázokat alkalmaztak. Kijelentette, hogy Németországba hívták, ahol megvizsgált néhány jasloi gázmérgezetet és meg is állapította, hogy vnerit-mérgezés történt. A német propaganda állítása valótlanság, mert ő nem állapította azt meg, hogy Jasloban a lengyelek gázt alkalmaztak volna.

— Az aradi Zsidó Nemzeti Szövetség és Hurok iparos szervezet f. hó 25-én, szerdán este 9 órakor Olteanu kapitány ur közreműködésével légvédelmi előadást rendez a Cionista Otthonban (Str. V. Goldis 8.). Az előadás tartalmát magyarul is ismertetik.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK: HAJÓS gyógyszer-tár, Bulev. Regina Maria 3. KAIN gyógyszer-tár, Calea Banatului 1. NIEDERMAYER gyógyszer-tár, Str. Clojdu.

Zavarok a „Hangya”-Központ Italmérésli engedélyvel körül

Az aradmegyei „Hangya” Szövetkezetektől több panasz érkezett, hogy az aradi pénzügyigazgatóság csak abban az esetben adja ki a már jóváhagyott italmérési engedélyeket a „Hangya” szövetkezeteknek, ha a szövetkezet etnikai román kimerőt alkalmaz. Megjegyzendő, hogy a szóbanforgó szövetkezetek italmérési engedélyvel teljesen rendben vannak és megkapják a kereskedelmi és iparkamara avizát is. Különös, hogy egyes tisztviselők az ilyen módon törvényes alapot nélkülöző magatartásukkal szembehelyezkednek a kormány kisebbségi politikájával, mely a teljes megértés és megbékélés szellemét gyakorolja.

SPORT KÖZLÖNY

Az őszi idény legfontosabb mérkőzését bonyolítja le az AMTE csütörtökön a Carpati ellen

Teljes NB-torduló október 26-án

A nemzeti bajnokság hetedik fordulóját csütörtökön bonyolítják le és azon kerül sorra az AMTE legfontosabb őszi mérkőzése, amelyet a nagybányai Carpati együttesével vív meg az aradi munkáscsapat. Jelenleg az a helyzet ugyanis, hogy az AMTE 4 ponttal rendelkezik és helyzetének a középső csoportban való megszilárdításához okvetlenül szükséges a csütörtöki két pont. A piros-feketéknek tehát teljes erőbedobással kell küzdeniök és meg kell szerezniök a fontos bajnoki pontokat, nehogy ismét visszakerüljenek a veszélyes zónába. A hetedik bajnoki forduló műsora az alábbi:

AMTE—Carpati
Sp. Studentesc—Rapid
Juventus—Gloria CFR.
Venus—Unirea Tricolor
Ripensia—Victoria.

CAMT—UDR

Aradon tehát az AMTE viv sorsdöntő csatát és ha a játékosok azzal a lelkesedéssel fognak küzdeni, amelyet a piros-feketék tábora a csapattól elvár, akkor a győzelem nem marad el.

Bucurestiben három mérkőzés kerül lebonyolításra és a legérdekesebbnek talán a Sportul—Rapid meccs ígérkezik, amelyen nyílt küzdelem várható. A Venus aligha veszíthet az Unirea Tricolorral szemben, a Juventus győzelme is valószínű a Gloria CFR felett, bár itt könnyen lehet meglepetés is.

Temesváron két mérkőzést játszanak: a Ripensia a Victoriát látja vendégül és a Ripensia győzelmét a honi pálya előnye biztosítja. A másik mérkőzés hatalmas harcot hoz a Spielmannal megerősített UDR és a jóképességű CAMT között.

Két órákor kezdődik az AMTE—Carpati mérkőzés

A csütörtöki félünnep következtében az AMTE vezetősége kérelemmel fordult a központhoz, hogy engedélyezze a Carpati elleni csütörtöki bajnoki mérkőzésnek 2 órai kezdettel való lebonyolítását. A piros-feketék tették ezt azért, hogy mindenki számára hozzáférhetővé tegyék a mérkőzés megtekintését és e célból csütörtökön délelőtt egészen 12 óráig elővetelben árusítják a mérkőzés jegyeit a Fehér Kereszt szálloda halljában. Az AMTE erre a mérkőzésre változatlan csapattal áll ki.

HETI MŰSOR:

Vasárnap tovább folytatódnak a küzdelmek a bajnokság valamennyi csoportjában és a NB mérkőzései során az AMTE Bucurestiben vendégszerepel, ahol a Rapiddal méri össze erejét. A részletes heti műsort alábbiakban adjuk:

NEMZETI BAJNOKSÁG:

Rapid—AMTE, Unirea Tricolor—CAMT, Victoria—Gloria CFR, UDR—Juventus, Carpati—Venus, Ripensia—Sp. Studentesc.

B) LIGA II CSOPORT:

CFR Simeria—Vulturii, Mica—Jiul, Gloria—Electrica, Sparta—Kinizsi, Minerul—CFR Turnu-Severin.

KERULETI I. OSZTALY:

Titanus—Tricolor, Olimpia—Egyetértés, AAC—ATE, Transilvania—Crisana.

IFJUSÁGI BAJNOKSÁG:

Astra—Gloria, AMTE—Crisana, ATE—AAC, Egyetértés—Unirea, Transilvania—Olimpia, Tricolor—Titanus.

O Csütörtökön ismétlik meg a Gloria—Metalosport kupamérkőzést. A Gloria—Metalosport Román Kupamérkőzést, amely vasárnap Aradon meghosszabbítás után is döntetlenül végződött, a kupabizottság rendelkezése értelmében október 26-án, csütörtökön ismétlik meg Ferdinandon. Ugyanekkor kerül leírászásra a Törzsök válogatottsága miatt elhalasztott Olimpia CFR—Crisana kupamérkőzés Szatmaron.

O Több mint két millió volt a válogatott mérkőzések bevétele. A szombat—vasárnapi válogatott mérkőzések nemcsak szép erkölcsi, de jelentős anyagi sikerrel is zárultak: a két nap bruttó bevétele 2 millió 100 ezer lei volt. Itt írjuk meg, hogy a válogatott csapatok játékosai közül az A) csapat tagjai 3000 leit, a B) csapa; játékosai pedig 1500 leit kaptak egyenként prémium fejében.

O A budapesti MAC vasárnapi atlétikai versenyének főbb eredményei a következők: 100 m.: 1. Verme 11.4 mp., 110 m. gátfutás: 1. Szabó 10 mp., 400 m.: 1. Vadas 49.8 mp. Sulylökés: 1. Darányi dr. 14 m. 61 cm. Diszkoszvetés: Kulitz 49 m. 15 cm. Gerelydobás: 1. Várszegi 60 m. 93 cm. 10.000 m. rekordjavító kísérlet: Németh és Szabó versengése sikertelen maradt. Előbbi 30 p. 50.4 mp.-et, utóbbi 30 p. 59.6 mp.-et futott.

O A MAGYAR BAJNOKSÁGBAN vasárnap a következő programot bonyolítják le: Bocskai—Gamma FC, Kassa—Ujpest, Törekvés—Szolnoki MAV, Ferencváros—Haladás, Nemzeti—Szeged, Elektromos—Hungária, Taxisok—Kispest.

O Kalifornia teniszbajnokságai közül a férfligeyest az amerikai Riggs nyerte meg, aki a döntőben Kovácsot, a magyar származásu honfitársát 6:2, 6:3, 4:6, 6:1 arányban győzte le. A női egyes bajnoka a szintén amerikai Fabyan lett, aki a döntőben 6:3, 5:7, 6:2 arányban győzte le Wolfendent.

csak egy kapából!

Prágában Bécs és Prága válogatott csapatai mérkőztek meg egymással és a meccs 5:5 (3:1) arányban döntetlenül végződött. Bécsben a két város B) együttese csaptak össze és a bécsiek 1:0 (1:0) arányban nyertek.

Budapesten német—magyar pisztoly-lövőversenyt bonyolítottak le, amelyet 270:268 pontarányban a német lövészek nyertek meg. Az egyéni versenyben a német Jasper győzött.

Az olasz bajnokságban vasárnap a következő eredmények voltak: Bari—Lazio 1:0. Novara—Milano 1:0. Bologna—Genova 5:3. Juventus—Fiorentina 3:2. Venezia—Torino 2:1. Napoli—Modena 1:0. Liguria—Triestina 1:1. Ambrosiana—Roma 3:0. A bajnokságban 1. Venezia 10 p., 2. Ambrosiana 8 p., 3. Lazio 8 p.

O Barátky, a vakbélgyulladásal megoperált kiváló bucuresti-i játékos orvosi vélemény szerint már túl van a veszélyen és hat hét múlva ismét megkezdheti edzéseit.

TEKESPORT

Tizennégy csapattal indul meg a teke körzetbajnokság

Hétfőn este összeült az aradi tekekörzet technikai bizottsága és az egyesületek delegátusaival tartott megbeszélések alapján elhatározta, hogy az egyre fejlődő tekesport nagy játékos tömegét foglalkoztató és azok fejlődését elősegítő, egyesületenként két-két csapat részvételével rendezze meg az 1939. évi körzeti bajnokságot. Így tehát a hét affiliált egyesület 14 csapata rajtol a körzetbajnokságban, melynek győztese jogot nyer a kerületi bajnokságban, illetve ezekben való győzelem után, az országos bajnoki címért való küzdelemben. A kerületbe Nagyvárad, Temesvár, Szatmár és Zsilvölgy tartoznak Aradon kívül, míg az ország négy tekekerületre van osztva.

A játék, éppen úgy mint eddig, 12-es csapatok között folyik, négy menetben, minden játékos mehetnek három-három dobást eszközöl. A mérkőzések tarolásra, legtöbb elért fára mennek és a győztes két pontot kap.

Az egyesületek két csapatában, amennyiben azok egynapon játszanak, kényszerítő szükség esetén legfeljebb két játékos vehet részt mindkét csapat játékában, melyet a bírói jelentést ellenőrző bizottság ellenőrzi és e szabály áthágása a győzelem elvesztését vonja maga után.

A versenyeken használt golyók mérete minimuman 16 cm. átmérőjűek lehetnek, de nem haladhatják meg a 18 cm-t.

A legtöbb pontot elért és legjobb faarányu csapat lesz az aradi körzet bajnoka és 14 ezüstözött éremdíjazásban részesül, de valamennyi együttes a helyezését feltüntető oklevelet kapja.

Nevezési díj egyesületenként (mindkét csapatért) 250 lei.

A bajnokság november 12-én indul és minden vasárnap, illetőleg munkaszünetes ünnepnapon 7—7 mérkőzéssel bonyolódik le, melynek sorsolását a jövő héten ejti meg a technikai bizottság.

HÁROM HETI GYOGYKURA BUDAPESTEN

A FÜRDŐK METROPOLISÁBAN

Díjmentes vízum, 50% kedvezmény a magyar vasút vonalain. Lakás és teljes ellátás luxus szállodában, illeték, orvos felügye et, kiszolgálás, körutazás, számos kedvezmény

Egész évben nyitva Leiben fizetendő a „ROMANIA“

SOCIETATI COMERCIALE OFICIALE DE TURISM
összes irodáiban

ARADON:
ROMANIA-EUROPA MENETJEGYIRODA
Eulev. Regina Maria 10.

S Á N D O R

könyvkereskedésben

METALURGISTUL—TRICOLOR 169:161. A Metalurgistul pályán vasárnap lefolyt tréningmérkőzésen, mindkét csapat messze formáján alul szerepelt, melyet az egyenletesebben játszó vasas együttes nyert meg 44+27+44+54-es menetekkel, míg a Tricolor menetei a következők voltak: 66+34+35+26. — Előtte a tartalékcsoport mérkőztek, melyet a Tricolor nyert meg (45+26+44+51) 16 fával, míg a Metalurgistul (25+26+34+35) 120 fát ért el.

Rádióműsor

— Romániai adásokról —

SZERDA, OKTÓBER 25.

Radio-Romania 12: Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási és egészségügyi tanácsok. 12.10: A XVIII.—XX. századok zenéi lemezeken.

Bucuresti. Radio-Romania 13: Időjelzés, sportközlemények. 13.10: Petrica Motoiu zenekara. 14: Hírek. 14.20: A ezne folytatása. Rodica Bujor énekszámával. 15: Művészeti és kulturális közlemények.

Radio-Romania 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Művészeti krónika. 19.17: Richard és Siegfried Wagner lemezek. 19.50: Hírek magyarul.

Bucuresti. Radio-Romania, 20: S. Mehedinti tanár előadása a bécsi románokról. 20.15: Alhambra-zenekar. Virginica Popescu énekével. 20.45: Hírek, sportközlemények. 21: Rádiózenekar. Aida Helta énekszámával. 22: Valentina Cretoiu-Tassian énekel. Tiberiu Brediceanu és Sabina Dragoi dalok. 22.15: Táncközpont. 22.30: Hírek. 22.50: Lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek, éterközlemények. 11: Hírek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Szmirnov Szergej balajkazenekara. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Katonazenekar. 15.30: Hírek. 17.15: Diákfélszó. 17.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18.15: Bocskay Imre zongorázik. 18.45: A magyar színészet 150 éve. Ditrői Mór csevegése. 19.10: Farkas Béla cigányzenekara. 19.40: Külügy negvedóra. 20.10: Hírek. 20.25: Az Operaház előadásának a közvetítése. Varázsvivola. 21.50: Hírek, időjárásjelentés. 23.45: Kurina Simi cigányzenekara muzsikál. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Budapest II. 19.45: Böngészés a 900 éves Cordus Jurisban. Rácz György dr. jogtörténeti csevegése. 20.30: Olasz nyelvoktatás. 21: Hírek. 21.20: A rádió szalonzenekara. 22.35: Időjárásjelentés. 22.40: Jazz-számok hanglemezeken.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik szeretett édesapánk temetésén megjelentek ravatalára virágot vagy koszorút helyeztek, fájdalunkat enyhíteni igyekeztek, ezton mondunk hálás köszönetet.

A Kántor-csa'ád.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Érdekes elvi felszólalások a céhtörvény vitájában

Egyelőre nem döntöttek afölött, hogy a kisiparosokat mely kategóriába sorozzák

Ismeretes, hogy a céhtörvényjavaslattal kapcsolatosan a magyarság vezetői különböző megbeszéléseket folytattak a kormány tagjaival s ez alkalommal ismertették álláspontjukat, illetve módosító javaslatokat nyújtottak át, amit úgy a miniszterelnök, valamint Ralea munkaügyi miniszter elvileg elfogadta. A törvényjavaslat parlamenti bizottsági tárgyalásain dr. Gyárfás Elemér szenátor és dr. Bartha Ignác képviselő vettek részt.

A szenátus és a kamara egyesített bizottsága tovább folytatta a céhtörvény részletes vitáját. Stoicescu bucarestii rektor elnökléte alatt. A kormány tagjai közül Ralea munkaügyi és Bujoiu nemzetgazdasági miniszterek jelentek meg, a magyarság képviselőiben Gyárfás Elemér szenátor, a németek részéről Hans Hedrich szenátor. A négyórás vita egyetlen tárgya a céhtörvényjavaslat 2. szakasza volt, mely felsorolja azokat a foglalkozási ágakat, melyek céhekké tömörülhetnek.

Gyárfás Elemér hosszabb beszédben s több konkrét indítvány előterjesztésével fejtette ki a magyarság álláspontját a 2. szakasz rendelkezéseivel szemben. Utalt az általános vitában már kifejtett elvi álláspontjára, hogy ha a megalkotandó céhek nem ölelik fel az összességét az egy foglalkozásuknak, akkor a céheknek juttatandó széles hatáskör igazságtalan privilégium lesz a kisebbség kezében. A mezőgazdasági kategóriát illetően kérte a javaslat szerint 50 hektárban megszabott határvonalat a nagybirtokosok és kisgazdák között katasztrális holdakban is megjelölni, mivel Erdélyben ez van érvényben s rámutatott arra, hogy viszont ez a határvonal nem bír semmi gyakorlati jelentőséggel, mert Erdélyben a száz holdon felüli birtokot az agrárreform teljesen meg-

szüntette, így tehát a megkülönböztetés gyakorlatilag értéktelen és szükségtelen, ha mégis választóvonalat akar húzni a kormány, akkor ezt állapítsa meg 20 holdban, amelynél kisebb birtokosok tisztán a saját és családtagjaik munkájával dolgozzák meg földjeiket. A mezőgazdák két kategóriába osztását még több szónok ellenezte és csak Ralea miniszter foglalt mellette valamennyire állást.

Sulyosan kifogásolta továbbá Gyárfás Elemér a kisiparosoknak a munkás-kategóriába való besorítását s rámutatott arra, hogy felületes és pongyola fogalmazása a javaslatnak, hogy a kisiparosokat egyrészt a munkás-kategóriákban, másrészt az iparos-kategóriákban szerepelteti. Ezt az álláspontot a felszólalók többsége magáévá tette s főként ekörül forgott élénk és hosszadalmas vita, melynek végén Bujoiu nemzetgazdasági miniszter szintén a Gyárfás Elemér által kifejtett kívánság mellett foglalt állást, elfogadva a maga részéről is azt az érvelt, hogy aki saját nevében, saját felelősségére és kockázatára folytat valamely ipart, az nem a munkás, hanem az iparos-kategóriába tartozik. Ralea miniszter ezzel szemben — a munkaügyi minisztérium, a munkakamarák s a munkásbiztosító pénztár meglevő szervezetére hivatkozva — erőteljesen védte azt az álláspontot, hogy a kézműiparosok a munkás-kategóriába soroztassék, noha a bizottság többsége a másik álláspontot tette magáévá. Elkerülni óhajtva, hogy a két miniszter ellentétes álláspontja szavazással döntessék el, a bizottság nyitva hagyta a kérdést s a 2. szakasz végleges megszövegezését későbbre tartott fenn. A bizottság pénteken délután tartja következő ülését.

Módosítják a vásárok tartásáról szóló törvényt

Elő akarják segíteni a tőzsdei ügyleteket és szabályozzák a mintavásárok rendezését

A nemzetgazdasági minisztériumban tervezet dolgoztak ki a vásárok tartásáról szóló törvény módosításáról. A kormányának az az álláspontja, hogy minél jobban elő kell segíteni a nemzeti termelés fokozását és szaporítani kell a piacokat annak érdekében, hogy ezek minél hathatósabban elégtessék ki a fogyasztók szükségleteit.

A tervezet abból az elgondolásból indul ki, hogy gyarapítani kell a gabonapiacokat, az úgynevezett oborokat, de ezeket észszerűen kell elosztani, olyképen, hogy ne idézzenek elő fölösleges versengést a termelők között. Ugyanekkor racionalizálni kell ezeknek a piacoknak a működését, hogy megfelelő biztosítékokkal rendelkezzenek abból a szempontból, hogy egy aránt megvédik a termelők és a fogyasztók érdekeit. Az oborok ellenőrzését a kereskedelmi, valamint a mezőgazdasági kamarák végzik, a felügyeletet pedig a nemzetgazdasági minisztérium gyakorolja.

A törvény keretében, a helyi és vidéki szokásokat figyelembe véve, gondoskodás történik az úgynevezett évi nagyvásárok szervezéséről is.

A minisztérium elő akarja segíteni az új törvénnyel a tőzsdei ügyleteket és az eddigénél sokkal nagyobb jelentőséget akar juttatni az árutőzsdéknek. Jelenleg az a helyzet, hogy az árutőzsdéken alig jönnek létre ügyletek. Ennek következtében nem lehet kellőképpen ellenőrizni az árakat, valamint a feltételeket, amelyek mellett az üzletkötések létrejönnek. Az árutőzsdék támogatása révén elhárítanak a kiviteli elől is bizonyos akadályokat. A gabonaneműeknél, a fánál, a szarvasmarhák és a petroleum esetében főképen az a kívánság merült fel, hogy az összes üzletkötéseket bejegyezzék. A minisztérium jelenleg azokat az eszközöket tanulmányozza, amelyekkel ezt el lehet érni.

Dönt a tervezet az értéktőzsdék kérdéséről is és rövidesen határoznak arról, hogy bevessék-e a határidő-üzleteket és hogy az egyes jelentősebb tartományi székhelyeken létesítsenek-e értéktőzsdéket.

Ugyancsak ennek a törvénynek keretén belül szabályozzák a mintavásárok rendezését is. A nemzetgazdasági minisztérium magára akarja vállalni a kereskedelmi és iparkamarák közvetítésével a mintavásárok rendezését és gondoskodni kíván egy nemzetközi mintavásár rendezéséről is.

Az EMGE téli munkaprogramja

az elnöki tanács ülésén

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnöksége folyó hó 20-án Kolozsváron, az EMGE székházában ülést tartott. Jelen voltak: dr. Szász Pál országos elnök, Máriaffi Lajos, gr. Teleki Béla, Kádár István és Cs. Károly István alelnökök, Telegdy László ügyvezető alelnök és gr. Teleki Ádám, az Erdélyi Gazda főszerkesztője. Az elnöki tanács részletesen megtárgyalta az EMGE téli munkaprogramját. Az elnöki tanácsot vasárnap felügyelői értekezlet és az igazgatóválasztmány ülése követte. A felügyelői értekezlet szombaton délelőtt zajlott le. Dr. Szász Pál elnökletével s azon Máriaffi Lajos, Kádár István, Cs. Károly István alelnökök, Telegdy László ügyvezető alelnök, gr. Teleki Ádám, az Erdélyi Gazda főszerkesztője, Török Bálint igazgató, Demeter Béla, az Erdélyi Gazda szerkesztője, Seyfried Ferenc segédírtkár, Folyovits Endre, a Házipari Szakosztály előadója, Mikó László, Dániel Elemér, Szász Ferenc, Orosz Károly, Rednik Endre, dr. Récsy Lajos, Koppány Rezső, Bikfalvi Ferenc, Fodor Pál, Finta Andor, Anghi Balázs, Ugron Győző és Lengyel György, EMGE felügyelők vettek részt. Az értekezleten az EMGE szervezeti kérdésével foglalkoztak.

Az igazgatóválasztmányi ülésen az elnökség tagjain és a felügyelőkön kívül a következő igazgatóválasztmányi tagok vettek részt: Korponav Kornél, dr. Szász Ferenc, Kós Károly, Gyalui Sándor, Szilágyi Ferenc, Albrecht Dezső, br. Atzél Ede, Szász István, gr. Bethlen Béla, Fejérváry Jenő, Felszeghy András, dr. Darkó Ákos, dr. Szent-Iványi Gábor, Betegh Sándor, dr. Pálffy László, Biró József. Távollétét kimentette Gidófalvy István.

Dr. Szász Pál részletesen beszámolt a céhtörvényjavaslat ügyében tett lépésekről s a törvénytervezettel kapcsolatos állásfoglalásáról. Az igazgatóválasztmány egyhanguan s általános helyesléssel vette tudomásul az elnökség magatartását és felkérte, hogy továbbra is ezen a vonalon képviselle a magyar gazdaságszervelet érdekeit. Ezután az EMGE különböző akcióiról hangzottak el beszámolók. Az igazgatóválasztmány nagy lelkesedéssel járult hozzá az elnökség által elkészített mintatervhez. Dr. Szász Pál bejelentette, hogy az elnökség Demeter Bélát, az Erdélyi Gazda szerkesztőjét az igazgatóválasztmány állandó előadójának nevezte ki, amit az igazgatóválasztmány egyhanguan tudomásul vett. A mindvégig rendkívül magas színvonalú igazgatóválasztmányi tárgyalások a késő esti órákban értek véget.

— Jól sikerült a marosvásárhelyi „Transilvania” Tejfeldolgozó Telep kísérleti sertés hizlalása. A marosvásárhelyi „Transilvania” szövetkezeti tejfeldolgozó telep kísérletképpen sertéshizlaló állatot be, ahol a sertéseket sovány tejjel hizlalták. A sovány tejjel való hizlalással a sertések átlag 160 kg súlyeredményt értek el. Ez alkalommal 100 sertés lett hizlalásra fogva, a kitűnő eredménnyel folyt kísérlet után a jövőben fokozni fogja a telep ezt az új tevékenységi ágát.

Kovács Ferenc a saját, valamint gyermekei: Annus férj, Herold Józsefné, Gizli férj, Ungur Victorné, ugyszintén az alulírottak nevében is mély szomorúsággal, de a Mindenható szentséges akaratában megnyugodva tudatja, hogy az önfeláldozó hitves, a legjobb anya, anyós, nagyanya, testvér, sógori és rokon

Kovács Ferencné

szül. Egry Anna

f. évi október hó 23-án, d. u. fél 4 órakor, áldásos életének 70-ik, zavartalan boldog házasságának 42-ik évében, hosszas szenvedés után visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Drága halottunk hült tetemét szerdán, október hó 25-én, délután 4 órakor fogjuk az Eternitatea (felső) temető halottascsarnokában a róm. kath. egyház szertartásai szerint történt beszentelés után családi sírkertünkben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytján lelki üdvéért f. hó 26-án, délelőtt 9 órakor fog a helybeli főszent, Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1939. október 23-án.

Herold József, Ungur Victor vejei, Herold Anikó, Herold Magduska unokái, özv. Mikó Mihályné szül. Egry Rozália, Egry János és neje, Bagó Jánosné szül. Kovács Ágnes, Kovács József testvérei, sógori és sógorai.

Ugyszintén a többi rokonság és jóismerősök nevében is.

(Minden külön értesítés helyett).

Intézkedés a nagykereskedők működési engedélyeiről

Az intézkedés leküzdéséről szóló törvény 7. szakasza értelmében a közszükségleti cikkeket forgalombahozó nagykereskedők tudvalevőleg működési engedéllyel kell rendelkezzenek. Ezzel kapcsolatban a nemzetgazdasági minisztérium most rendeletet adott ki, amely úgy intézkedik, hogy azon kereskedők esetében, akik már a törvény megjelenésekor, vagyis 1939. szeptember 17-ikén foglalkoztak közszükségleti cikkek nagybani kereskedelmével, igazolást adnak ki az illetékes kereskedelmi és iparkamara véleményezése alapján arról, hogy a kérvénvezőnek minden joga meg van ahhoz, hogy a nagybani kereskedelemre jogosító igazolványt kapjon.

Azok, akik csak most akarják elkezdni a közszükségleti cikkekkel való nagybani kereskedelmet, kérvényükkel együtt el kell juttassák a miniszteriumba cégigazolásukat is, valamint a kereskedelmi és iparkamara ajánlását, amelyben ez leszögezi, hogy a szóban lévő kereskedelem folytatása szükségyszerű és hasznos. Az engedélyt előzetes vizsgálat után adják ki. A jelen rendelkezés végrehajtásával a minisztérium üzérkedést leküzdő szolgálatának vezetőjét bízták meg.

— Ismét Angliába irányul a magyar szövetkezeti vaskivitel. A Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának kötelékébe tartozó „Transilvania” tésztszövetkezetek marosvásárhelyi és székelykeresztúri teffeldolgozó telepeinek exportja korábban főleg Palesztinába irányult. A török—orsz. politikai helyzet következtében a palesztinai tengeri exportot már nem lehet lebonyolítani, miután nem indulnak hűtő hajók Levante-re, ezért az új kivitel már Angliába irányul. A telepek vajtermékét a Jugoszláv határon veszik át az angol exportőrök.

— Két csiki szövetkezet előretörése. Örömmel adunk hírt arról, hogy a csikszentdomokosi „Arbor” fakitermelő és értékesítő szövetkezet igazgatósága Karda Ferenc dr. ügyvezető elnök előterjesztésére elhatározta, hogy az ottani Ofa kétkeretes fűrészüzemét megvásárolja. Néhány nappal ezelőtt a vásár a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központjának támogatásával létrejött, az üzem a szövetkezet tulajdonába ment át és a szerződéseket már be is mutatták a csikszentdomokosi pénzügyigazgatóságnál. Az egész Székelyföldön az „Arbor” az első fakitermelő és értékesítő szövetkezet, amely fűrészgyárral rendelkezik és így a fát az erdőtől a vasúti kocsigig, vagy nagyvárosi deszkaraktaig is el tudja juttatni. A szövetkezet működésére és célkitűzéseire jellemző, hogy összes munkásai tagjai. Ugyancsak jelentős előretörésről tanuskozik a csikszentdomokosi „Victoria” Általános Gazdasági Szövetkezet, amely egy 100 lóerős fésztáblás gőzgépet vásárolt gőzmalma részére. A gépet már el is szállította a szövetkezet és üzembe helyezte, amivel lehetővé tette, hogy a malom minden tekintetben megfeleljen a követelményeknek. Eddig a szövetkezet nem tudta pontos időben kiszolgáltatni a közönséget, mert a malmot is a kétkeretes fűrészüzem gépe hajtotta, amely a nagy terhelést nem bírta. Vagy a fűrész, vagy a malom mehetett csak. Ezután fűrészgyár és malom egyaránt éjjel-nappali üzemre rendezkedhetik be.

Legújabb jelentéseink:

Egymillió tonna szovjettakarmányt kap Németország Oroszországtól

Moszkvából jelentik: Moszkvában a német-szovjet takarmányt szállítanak Németországba. Ez a legnagyobb aranyu gabonaszállítmány, amely eddig Oroszországból Németországba történt. A szállítást rövidesen megkezdik és az két hónap múlva be is fejeződik.

Amerika felvilágosítást kért Berlinton a „City of Flint” sorsáról

Anglia cáfolja, hogy Olaszországnak ígérték a dalmát tengerpartot

Washingtonból jelentik: A Reuter hírszolgálati ügynökség híradása szerint az Egyesült Államok körmánya utasította berlini nagykövét, hogy a német kormánytól kérjen felvilágosítást a City of Flint amerikai gőzös elfogatásával kapcsolatban. (Rador.)

Svéd nő-diplomata utazott Moszkvába

Stockholmból jelentik: Hír szerint Molotov a finn ellenjavaslatokra újabb javaslatot terjesztett elő. A finn megbízottak ezekkel a javaslatokkal Helsinkibe utaznak.

Kollontay asszonynak, Oroszország svédországi követének moszkvai utja összefüggésben áll a stockholmi értekezlet határozataival. A követ Svédország álláspontját ismerteti az orosz kormánnyal.

A finn külügyminisztérium közleményt bocsátott ki, amelyben hangsúlyozta, hogy a finn küldöttségnek Moszkvából való visszatérése nem szolgált okot a nyugtalanságra. (Rador.)

Anglia folytatja külföldi szállításait

Londonból jelentik: A Daily Telegraph jelentése szerint Angliának elhatározott szándéka, hogy külföldi szállításait, főképpen Skandinávia felé, fenntartja és erre meg vannak a kellő eszközei. Jelenleg megbeszélések folynak a belga, holland, svéd, finn gazdasági bizottsággal. Tárgyalnak a lett vaj bevételéről is. Ami az angol-orosz gazdasági kapcsolatokat illeti, a két ország közötti áruforgalmat föltétlenül növelni akarják és a tárgyalásokban kielégítő eredmény várható. A bonyolult kérdéseket azonban nem lehet rövid időn belül rendezni. Tény az, hogy Oroszország főképpen olyan árukat igényel, amelyekre Németországnak is szüksége van, egyben pedig teljes őszinteséggel közli, hogy csak olyan áruk vásárlására vállalhat kötelezettséget, amelyek számára tényleg szüksége van.

A balti németek hazatérése

Berlinből jelentik: A balti államokból hazatérő németek száma napról-napra növekszik. Lettországból és Észtországból eddig már több mint 4000 német érkezett meg a danzigi kikötőbe. Ezeket ideiglenesen Danzigban, Gotenhafenban és

Adlershorstban magánházaiknál helyezték el. A különböző országokból Berlinbe érkezett jelentések szerint a németek örömmel tesznek eleget a Führer felszólításának és késedelem nélkül visszatérnek az anyaországba, amelyet őseik a múltban elhagytak. (Rador.)

Egy feltűnéstkeltő angol oáfolat

Londonból jelentik: A Reuter közli: Hivatalos angol körök a leghatározottabban megcáfolják a német távirati ügynökségnek a balkánj államokban terjesztett azon híret, mintha Anglia titokban odaígérte volna Olaszországnak a dalmát tengerpartot azért, ha Olaszország jóakarata semlegességet tanúsít, vagy a szövetségesege oldalán a háborúba belép.

Halauék a vállalatoknak a könyvelési tételek utólagos pótlására!

Bucurestiből jelentik: Mivel a katonai behívások miatt a kereskedelmi és ipari vállalatok alkalmazottai nem végezheték el munkájukat, a kereskedelmi és ipari munkaadók olyan helyzetbe kerültek, amely törvényes elárast von maga után. Éppen ezért a kereskedelmi kamarák országos szövetsége azzal a kérésrel fordult a pénzügyminiszterhez, hogy a fentemlített okokra való tekintettel legyenek elnézőbbek a kereskedőkkel és iparosokkal szemben. Egyébként a légügyi minisztérium ezen vállalatok részére szeptember hónap végén újabb 15 napos haladékot helyezett kilátásba a hátralékos beiktatások elvégzésére.

APROHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1933. július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapították meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 ot.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

ALKALMAZÁST NYER

Fiatall textilsegéd, ki vásároláshoz is ért, azonnali belépésre kerestetik. Calamariu Corneli, Cermeiu. 4837

Kifutó, kerékpárral azonnalra kerestetik. Cim a kiadóban.

Perfekt főzőnő keresek, lehet bejáró is. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 4831

LAKÁS

Uccai háromszobás, parkettás lakás II. emeleten nov. 1-től, esetleg előbb is kiadó és egy garconlakás előszobával, fürdőszobával. P. Avram Iancu 5-6. I. em. 4515

Uccai butorozott szoba, földszinten, főbejárattal (parketta, cserépkályha és villany) kiadó. Str. Consistorului 29. 4830

Két- vagy háromszobás, földszinti, modern uccai lakás teljes komforttal kiadó. Str. Consistorului 29. 4629

Butorozott, udvari szoba, teljes ellátással, fürdőszoba használattal kiadó. Str. Baritiu 39. I. em. 4844

Különbejárattal, butorozott szoba, fürdőszoba használattal kiadó. Str. Dna Balasa No. 126. 4845

Háromszobás, modern, ujonnan festett lakás azonnal kiadó. Bul. Reg. Ferdinand 50. 4833

Háromszobás, modern lakás Str. Bolintianu 4. sz. alatt nagyon olcsón kiadó. 4817

Ujonnan átalakított, modern, háromszobás lakás kiadó. Str. Costache Negri 3. 4798

Uccai háromszobás, parkettás lakás II. emeleten nov. 1-től, esetleg előbb is kiadó és egy garconlakás előszobával, fürdőszobával. P. Avram Iancu 5-6. I. em. 4515

Kiadó kétszobás, földszinti, uccai lakás, összkomforttal november 1-re. Str. Consistorului 35. Érdeklődni: 8-1-ig. 3-6-ig. 4828

VÉTEL-ELADÁS

Kombinált szekrény 2500 leiem költözés végett eladó Comisio biz.-üzletben. Dacia-kávéház mellett. 4840

Használt, jókarban levő háló kerestetik. Cimeket a kiadóba kérek. 4839

Eladók: rádió 4+1. szuper. képek, tükör, liszteláda, Pálinka depo, Str. Mărășesti 12. 4834

ÜZLET

Figyelem! Egy jól bevezetett nőifodrásüzlet elutazás miatt azonnal eladó. Cim a kiadóban. 4832

Trafiknak alkalmas kis üzlethelyiség az új Casa Cercuială mellett kiadó. 4818

Főtéri üzlethelyiség kiadó. Cim a kiadóban. 4636

KÜLÖNFÉLEK

Mindenemü iparvállalatnál nélkülözhetetlen szerszámok gyártásához közreműködő tőkével rendelkező társat keresek. Ajánlatot „Komoly üzletember” jelígre a kiadóba. 4846

Gyümölcsöskertek befásítását és kezelését vállalom. R. Kálmán Mihály. Arad-Grădiște, Str. Orient 86. 4856

Beraktározási raktárban, Str. Moise Nicoară No. 9-11., lakásberendezések, mógóságok tiszta, száraz helyiségben beraktározhatók Olcsón eladó hálószoba, üzletberendezés, fali- és állótükör és villanylámpák. 4782